

Analýza hospodaření města Otrokovice

Adriana Čechová

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Adriana Čechová**
Osobní číslo: **M13459**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza hospodaření města Otrokovice**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte literární rešerši zaměřenou na charakteristiku obce a obecního rozpočtu.

II. Praktická část

- Zpracujte finanční analýzu obce s využitím rozpočtových a účetních výkazů.
- Na základě provedené analýzy zhodnoťte hospodaření obce.

Závěr

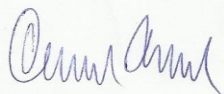
Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

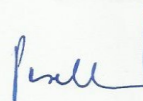
POSPÍŠIL, Richard. Veřejná ekonomika: Současnost a perspektiva. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 195 s. ISBN 978-80-7431-112-3.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER. Public finance. 9th ed. New York: McGraw-Hill Education, 2010, 595 s. ISBN 978-007-126788-5.
SEDMIHRADSKÁ, Lucie. Rozpočtový proces obcí. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 21. července 2017
Termín odevzdání bakalářské práce: 28. srpna 2017

Ve Zlíně dne 21. července 2017

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 13.8.2017

Jméno a příjmení: ADRIANA ŘECHOVÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je analýza hospodaření města Otrokovice v letech 2012-2016 a zhodnocení získaných výsledků. V teoretické části je charakterizována obec a obecní rozpočet. Je zde zahrnuto také účtování některých příjmů a výdajů. Vlastní práce obsahuje analýzu příjmů a výdajů rozpočtu města v jednotlivých letech a finanční analýzu dalších ukazatelů finanční analýzy. Hospodaření města je následně zhodnoceno na základě získaných informací.

Klíčová slova: Rozpočet, příjmy, výdaje, finanční analýza, obec, hospodaření obce.

ABSTRACT

The goal of this bachelor thesis is the analysis of Otrokovice municipality economy in years 2012-2016 and evaluation of the obtained results. The municipality and municipal budget are characterized in the theoretical part. There is included accounting of some revenues and expenses. Own work includes analysis of revenues and expenses of the municipal budget in years and financial analysis of other financial statements. The municipal economy is evaluated on the basis of the obtained information.

Key words: Budget, revenues, expenses, financial analysis, municipality, economy of the municipality.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D za odborné vedení, poskytnuté rady a publikace k této práci. Dále bych ráda poděkovala Ing. Jaroslavu Dokoupilovi za spolupráci a pomoc při zpracování této práce, paní Markétě Dokládalové a Evě Karlíkové za odbornou konzultaci. V neposlední řadě děkuji své rodině a manželovi, kteří mi vytvořili dobré podmínky a prostředí pro tvorbu této práce.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBEC	12
1.1 VYMEZENÍ OBCÍ	12
1.2 PŮSOBNOST OBCÍ.....	13
1.3 ORGÁNY OBCÍ	15
1.3.1 Zastupitelstvo	15
1.3.2 Rada obce	15
1.3.3 Obecní úřad	15
1.3.4 Výbory a komise	16
2 ROZPOČET OBCE	17
2.1 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	18
2.2 ROZPOČTOVÝ PROCES	19
2.3 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	20
2.4 ROZPOČET OBCE.....	20
2.4.1 Příjmy.....	22
2.4.2 Výdaje	25
2.4.3 Financování	28
3 FINANČNÍ ANALÝZA	29
3.1 ABSOLUTNÍ UKAZATELE.....	30
3.2 POMĚROVÉ UKAZATELE	31
3.2.1 Ukazatel likvidity	31
3.2.2 Ukazatele finanční struktury	32
3.2.3 Ukazatele aktivity.....	33
3.3 DALŠÍ UKAZATELE	34
4 ÚČETNÍ SPECIFIKA	36
4.1 BĚŽNÉ PŘÍJMY PROVOZNÍ ČINNOSTI.....	36
4.2 BĚŽNÉ VÝDAJE Z PROVOZNÍ ČINNOSTI.....	37
5 MAJETEK OBCÍ	40
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
6 CHARAKTERISTIKA MĚSTA	42
6.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	43
7 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ	45
7.1 CHARAKTERISTIKA ROZPOČTU MĚSTA.....	45
7.1.1 Příjmová strana rozpočtu.....	48
7.1.2 Výdajová strana rozpočtu.....	51
7.1.3 Financování	57
7.2 ANALÝZA AKTIV A PASIV	57
7.3 VYBRANÉ UKAZATELE HOSPODAŘENÍ	59
7.3.1 Zadluženost	59

7.3.2	Likvidita	62
7.3.3	Ukazatele aktivity.....	63
7.3.4	Podíl cizích zdrojů na aktivech	64
7.3.5	Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu.....	65
7.3.6	Ukazatel dluhové služby	65
7.3.7	Ukazatel autarkie.....	66
7.3.8	Další ukazatele	67
8	ÚČETNÍ SPECIFIKA A MAJETEK MĚSTA.....	68
8.1	OCEŇOVÁNÍ A VYKAZOVÁNÍ MAJETKU	69
9	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ	71
9.1	DOPORUČENÍ	74
	ZÁVĚR	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	78
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	80
	SEZNAM GRAFŮ A OBRÁZKŮ	82
	SEZNAM TABULEK.....	83

ÚVOD

Již od dávných dob si lidé vytyčovali svá teritoria. Jak šel čas, vznikaly osady, vesnice, později města. Pro ochranu a pocit bezpečí, stavěli lidé kolem těchto území pevnosti. Každé území mělo svou autoritu, ať již krále nebo feudála, který činil rozhodnutí a stanovoval pravidla. Lidé uzavírali dohody a určovali si hranice. Pevnosti se staly minulostí a vznikly obce takové, jak je známe dnes. Tyto jsou součástí státu, který je definován jako územní mocenská jednotka vymezená státní mocí, lidem a územím.

V České republice je území rozděleno do 14 krajů, které se dále člení do okresů. Součástí těchto jsou pak obce. Obec se tedy stala základní územní jednotkou státu a nejnižším územním samosprávným celkem. Je právnickou osobou a je definována jako veřejnoprávní korporace, která je základní jednotkou veřejné správy. V rámci samosprávy vykonávají řadu činností, rozhodují o svých záležitostech, získávají finanční prostředky (ať už z daní, místních poplatků nebo dotací) a vykonávají také státní správu v rámci přenesené působnosti. (Nahodil, 2014, s. 24; Peková, 2008, s. 109)

Cílem obcí je také zkvalitnění veřejných služeb a přiblížení výkonu veřejné správy jejím občanům. Existuje mnoho způsobů komunikace s občany (ankety, sociální sítě, veřejné akce), díky nimž může obec zjišťovat současné potřeby občanů. Na základě zjištění potřeb a přání občanů se pak obce mohou rozhodovat, kde efektivně využít prostředky města. Obce mohou mimo hlavní činnost provozovat také činnost hospodářskou. Zdrojem příjmů může být také pronájem či prodej majetku nebo získané dotace. V případě, že stále chybí finanční prostředky pro uskutečnění projektů obce, může obec využít úvěr či emisi komunálních obligací. Důležité je efektivní využití prostředků a dosažení co nejefektivnějšího hospodaření.

Obce hospodaří s obecním rozpočtem, který schvaluje zastupitelstvo obce vždy pro následující rok. Aby se předešlo chybám z předchozích let, měla by být před schválením nového rozpočtu provedena finanční analýza rozpočtu obce, která zobrazí nedostatky v dosavadním hospodaření.

Právě hospodařením obce se budu zabývat ve své bakalářské práci, konkrétně hospodařením města Otrokovice. Provedu analýzu příjmové a výdajové strany rozpočtu a pomocí vybraných ukazatelů finanční analýzy zhodnotím hospodářskou situaci města v letech 2012-2016. Práce bude doplněna o vybraná účetní specifika a metody oceňování a vykazování.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Bakalářská práce se zabývá hospodařením města Otrokovice a je rozdělena na dvě části - teoretickou a praktickou.

Cílem práce je analyzovat hospodaření města a zhodnotit jeho vývoj v letech 2012-2016.

Během zpracování bakalářské práce budou použity různé metody.

Teoretická část práce bude zpracována formou literární rešerše. Budou prostudovány literární zdroje související s danou problematikou a využita metoda kompilace, která shrnuje dostupná fakta získaná z různých zdrojů a následně je interpretuje v systematickém celku. Teoretická část se skládá ze čtyř kapitol. V první bude charakterizován pojem obec, její druhy, orgány a působnost. Následující kapitola se bude zabývat rozpočtem obce, jeho strukturou a celkově rozpočtovým procesem obcí. Třetí kapitola je věnována teorii finanční analýzy, kde budou představeny některé poměrové ukazatele a vertikální a horizontální analýza příjmů a výdajů, aktiv a pasiv. Poslední kapitola se bude zabývat některými účetními specifiky v oblasti účtování příjmů a výdajů obcí.

V praktické části bude použita finanční analýza města Otrokovice a výsledky budou porovnány s poznatky z teoretické části práce. Analýza bude prováděna pro roky 2012-2016. V první části bude představeno město. Dále bude analyzována struktura rozpočtu z hlediska příjmů, výdajů a financování, které budou v následující kapitole analyzovány a zhodnoceny. V neposlední řadě bude také představen majetek města a jeho vykazování a oceňování.

V závěru práce bude na základě výsledků analýz zhodnoceno hospodaření města.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBEC

Pro správné provedení analýzy hospodaření je důležité si nejprve vymezit definici a podstatu pojmu obec. Obec je základním článkem územní samosprávy a základní územní jednotkou státu. Díky neustálé decentralizaci odpovědnosti a kompetencí za zabezpečování veřejných statků ze státu na územní samosprávu, je postavení obce stále významnější. V mezích zákona je obec nositelem veřejné moci. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 119)

Dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. je definována takto: „Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“ (Česko, 2000) Může zakládat obecní podniky, vkládat svůj majetek do společných podniků nebo zřizovat neziskové organizace.

1.1 Vymezení obcí

Obec je vymezena třemi základními znaky, a to územím, občany a samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 119)

Zákon o obcích stanovuje čtyři základní druhy obcí a Hlavní město Praha členěné na městské části.

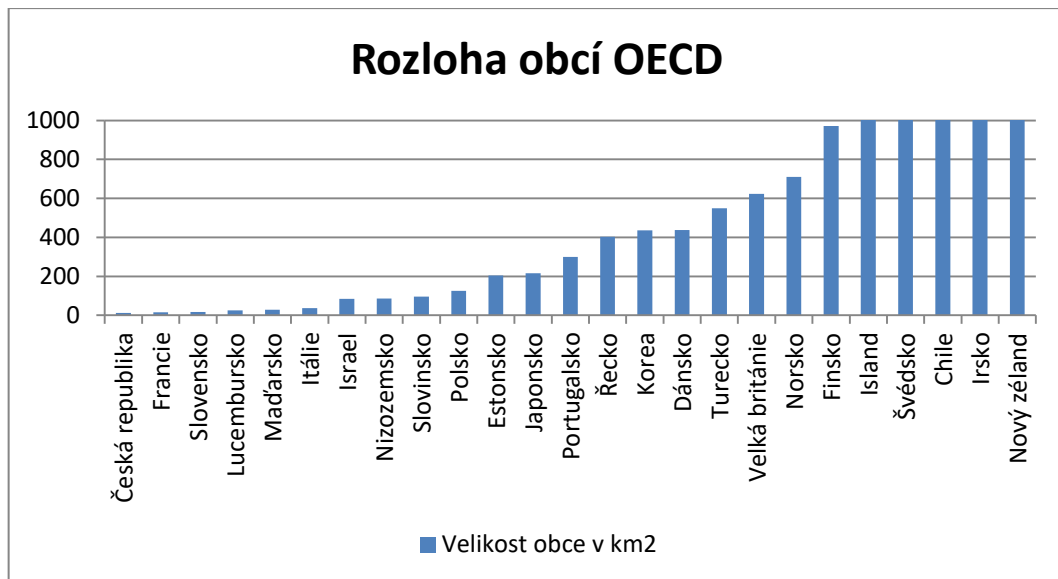
Jsou to:

- Obce, které nejsou městy;
- města, která získala status města;
- městysy;
- statutární města;
- hlavní město Praha. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 120)

Co se území týče, patří obce v České republice mezi nejmenší v rámci OECD. Problémem malých obcí je zmírnění spolupráce mezi obcemi. Skoro 90% obcí je zapojeno do nějaké formy meziobecní spolupráce a orgány, jako Svaz měst a obcí se snaží podporovat spolupráci. K dosažení větší koncentrace poskytovaných služeb jsou lepší fúze, které jsou používány v mnoha zemích OECD, ale jsou politicky složitější. Měly by však být více podporovány a použity silnější finanční i nefinanční podněty a výkonnostní ukazatele jako účinnost provozu, aby vytvářely lokální podporu. Měly by být stanoveny také jiné způsoby, jak dosáhnout výhod konsolidace služeb prostřednictvím společného

poskytování, aby se tak dosáhlo minimální velikosti poskytovaných služeb v konkrétních oblastech, jako zdravotnictví, vzdělání a sociální služby. Například v Itálii a Maďarsku jsou mezi-obecní spolupráce vyžadovány. V následující tabulce je přehled průměrné velikosti obcí v zemích OECD. Ty největší přesahují 1000km², největší má rozlohu téměř 4000km². (OECD, ©2016, s. 45)

Tabulka 1 – Rozloha obcí OECD

Zdroj: OECD, 2016; vlastní úprava

1.2 Působnost obcí

Působnost obcí je dána funkcí, kterou vykonávají. Obec spravuje v samostatné působnosti záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů, pokud nejsou svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům, a záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Pokud není zákonem stanoveno, o kterou působnost se jedná, platí, že jde o působnost samostatnou. (Provazníková, 2015, s. 29)

Přenesená působnost znamená, že obec na svém území vykonává státní správu, která byla jejím orgánům svěřena státem. (Žehrová a Pfeiferová, 2006, s. 15)

Orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obcím a vedle této přenesené

působnosti vykonávají v daném správním obvodu i jim svěřenou přenesenou působnost. (Provazníková, 2015, s. 29)

Výkon státní správy v rozsahu vymezeném v zákoně o obcích.

Dle Provazníkové (2015, s. 29) zahrnuje samostatná působnost např.:

- Hospodaření obce;
- rozpočet a závěrečný účet a peněžní fondy obce;
- obecní policii a ukládání pokut za správní delikty;
- právnické osoby obce a organizační složky obce, i účasti v právnických osobách;
- vydávání obecně závazných vyhlášek;

Přenesená působnost dle Provazníkové (2015, s. 29 a 30) zahrnuje:

- Vydávání nařízení obce;
- rozhodování o místních a účelových komunikacích;
- výkon orgánu ochrany přírody a ovzduší;

Rozlišujeme obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.

Obce s rozšířenou působností mají v přenesené působnosti tyto kompetence:

- evidenci obyvatel a vedení registru obyvatel;
- vydávání pasů a občanských a řidičských průkazů;
- živnostenský úřad;
- dávky a sociální služby;
- a další. (Provazníková, 2015, s. 30)

Obce s pověřeným obecním úřadem jsou v přenesené působnosti oprávněny:

- Rozhodovat v 1. stupni ve správním řízení o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech osob, pokud zvláštní zákon nestanoví jinou příslušnost;
- rozhodovat o poskytování peněžité či věcné dávky nebo půjčky;
- zajišťovat volby do Parlamentu, zastupitelstev krajů a obcí a do Evropského parlamentu. (Provazníková, 2015, s. 30)

1.3 Orgány obcí

Obce navenek vystupují prostřednictvím obecních orgánů, mezi které se řadí zastupitelstvo, rada obce, obecní úřad, komise a výbory.

1.3.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je kolektivní orgán, který samostatně spravuje obec. Má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Zastupitelstvo volí ze svých členů starostu, jež je v čele obecního úřadu a zastupuje obec a místostarostu, který ho zastupuje. Jednání zastupitelstva jsou veřejná. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 139)

Zastupitelstvo v samostatné působnosti schvaluje např.:

- Program rozvoje obce;
- rozpočet a závěrečný účet obce za uplynulé období;
- rozpočtová opatření;
- výši osobních a věcných nákladů úřadu;
- úvěry nebo půjčky a podobné závazky;
- obecně závazné vyhlášky. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 139)

1.3.2 Rada obce

Jedná se o výkonný orgán, tvořený starostou a členy, jež jsou voleni z řad zastupitelů. Podléhá zastupitelstvu obce v samostatné působnosti a vykonává státní správu v přenesené působnosti a vydává nařízení obce na základě zákonného zmocnění. V přenesené působnosti rozhoduje, stanoví-li tak zákon. Jednání rady jsou neveřejná. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 141)

Mezi pravomoc rady obce patří např.:

- Příprava materiálů pro jednání zastupitelstva;
- zabezpečení hospodaření obce (rozpočtová opatření dle usnesení zastupitelstva);
- ukládání pokut (v samostatné působnosti);
- vydávání nařízení obce (přenesená působnost);

1.3.3 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen místostarostou, tajemníkem (pokud je tato funkce zřízena, jinak ji vykonává starosta) a zaměstnanci obecního úřadu. Vykonává přenesenou působnost a plní

úkoly, které mu uložilo v samostatné působnosti zastupitelstvo nebo rada obce. (Provazníková, 2015, s. 28)

Ve městech vykonává funkci obecního úřadu městský úřad, magistrát a úřady městských obvodů a částí. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 143)

Tajemník je zaměstnancem úřadu. Řídí administrativu obecního úřadu. Tato funkce se zřizuje u pověřených obecních úřadů a obcí s rozšířenou působností. Může být zřízena i v ostatních obcích. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 142)

Zaměstnanci úřadu jsou řazeni do odborů a oddělení. Odbory jsou výkonnými orgány a jejich počet a činnost závisí na velikosti obce, rozsahu samostatné a přenesené působnosti. Struktura odborů není předepsána, důležitá je však jejich spolupráce v rámci zajištění efektivnosti řízení obce. Bývá zřízen především odbor finanční (ekonomický), odbor územního plánování a rozvoje, živnostenský odbor, odbor organizace a řízení, odbor personální, sociální a odbor pro styk s veřejností. Názvy odborů nejsou předepsány, proto si je každý úřad volí sám dle potřeby. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 143)

1.3.4 Výbory a komise

Výbor je kontrolním a iniciativním orgánem, jehož předsedou je člen zastupitelstva kromě starosty, místostarosty a tajemníka. Komise jsou iniciativním a poradním orgánem (např. veřejné schůze). (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 142)

2 ROZPOČET OBCE

Rozpočet je finančním plánem na fiskální rok shodný s rokem kalendářním, který obsahuje příjmy, výdaje a ostatní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. Je sestaven na jeden rok a jedná se tudíž spíše o plán operativní a jeho dlouhodobé využití je omezené. (Sedmihradská, 2015, s. 28)

V rámci soustavy veřejných rozpočtů jsou na úrovni územních samosprávních celků (obce a kraje na území ČR) sestavovány rozpočty obcí nebo krajů – neboli územní rozpočty. Jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují příjmy, které obec získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy generované jejich vlastní činností, a ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy nebo prostřednictvím soukromého sektoru. (Provazníková, 2015, s. 51)

Rozpočet je:

- decentralizovaným peněžním fondem, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti;
- účetní bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje rozpočtu;
- rozpočtovým plánem na rozpočtové období (kalendářní rok);
- nástrojem obecní a regionální politiky, který slouží ke splnění volebních programů. (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 196)

Obsahem rozpočtu jsou dle Pospíšila (2013, s. 62) příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů. Pokud územní samosprávním celek vykonává podnikatelskou činnost, sledují se tyto příjmy a výdaje mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Výsledek podnikatelské činnosti se promítne do rozpočtu a je součástí závěrečného účtu obce.

Podle Provazníkové (2015, s. 51) lze hospodaření obce vyjádřit vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2,$$

Kde F_1 představuje stav peněžních prostředků na začátku rozpočtového období, P znázorňuje příjmy, V výdaje a F_2 je stav peněžních prostředků na konci rozpočtového období.

Jestliže je stav na konci roku vyšší než na začátku roku, jedná se o přebytek. V opačném případě se jedná o deficit. Pokud je vytvořen přebytek, vytváří se finanční rezerva

pro hospodaření v dalším roce, pro případný následující schodek v hospodaření. (Provazníková, 2015, s. 51)

Dominantní funkcí rozpočtu je kontrolní funkce, kdy klíčový je soulad mezi rozpočtem, který schválilo zastupitelstvo a skutečným plněním a čerpáním rozpočtu. Díky tomu je zajištěno, že disponibilní prostředky jsou vynaloženy ke schválenému účelu, a také, že se schválenými prostředky nakládá tak, aby splnily schválený účel. (Sedmihradská, 2015, s. 29)

Rozpočet ÚSC je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti tohoto ÚSC a jeho rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem. Zpravidla se sestavuje jako vyrovnaný. Může být schválen i jako schodkový, za předpokladu, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje komunálních dluhopisů. Může být schválen i jako přebytkový, přičemž kladný zůstatek se převádí k použití v dalším roce, a to ke krytí rozpočtových výdajů nebo se převádí do peněžních fondů. (Pospíšil, 2013, s. 62)

Zastupitelstvo (omezeně i veřejnost) hlídá, aby starosta (i rada nebo úřad) vynakládal prostředky stanoveným způsobem. (Sedmihradská, 2015, s. 29)

2.1 Rozpočtová skladba

V České republice rozpočtová skladba upravuje způsob třídění peněžních operací veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů státu, obcí a krajů, operací organizačních složek, u kterých jsou zřizovatelem obce a kraje a dobrovolných svazků obcí. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 213)

Rozpočtová skladba obsahuje tato třídění příjmů a výdajů dle § 2 Vyhlášky ministerstva financí č. 323/2002 Sb.:

- a) Odpovědnostní (třídění z hlediska odpovědnostního),
- b) druhové (třídění z hlediska druhového),
- c) odvětvové (třídění z hlediska odvětvového),
- d) konsolidační (třídění z hlediska konsolidačního),
- e) zdrojové (třídění z hlediska jejich zdroje),
- f) doplňkové (třídění z hlediska jejich příslušnosti ke zvlášť sledovaným celkům),

- g) programové (třídění z hlediska jejich příslušnosti k programům podle § 12 a 13 rozpočtových pravidel),
- h) účelové (z hlediska účelu rozpočtového přesunu),
- i) strukturní (z hlediska jejich věcné podstaty),
- j) transferové (z hlediska účelů transferů).

Zdrojové třídění sestává z třídění podkladového, prostorového a nástrojového. (Česko, 2002)

2.2 Rozpočtový proces

Provazníková (2015, s. 63) definuje rozpočtový proces jako souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření ÚSC v rozpočtové období. Jelikož zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů neupravuje detaily přípravy rozpočtu obcí a jeho projednávání a schválení, není rozpočtový proces u všech obcí stejný.

Rozpočtový proces zahrnuje přípravu, schvalování, realizaci a následnou kontrolu. Obec zpracovává svůj roční rozpočet v návaznosti na rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu (nebo rozpočtového provizoria). Rozpis státního rozpočtu určuje vztahy k rozpočtům krajů nebo jednotlivých obcí a rozpočet kraje pak určuje vztahy k rozpočtům obcí v kraji. (Pospíšil, 2013, s. 84)

Dle Provazníkové (2015, s. 63) je rozpočtový proces rozdělen do těchto etap:

- a) Analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období;
- b) Sestavení návrhu příslušného veřejného rozpočtu;
- c) Projednání a schválení rozpočtu;
- d) Kontrola plnění rozpočtu (průběžná);
- e) Přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet;
- f) Následná kontrola rozpočtu;
- g) Aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.

Sestavení návrhu rozpočtu provádí výkonný orgán obce (odbor ekonomický či finanční).

Rozpočet obce se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby stanovené vyhláškou Ministerstva financí tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit výkonné orgány obce a další osoby, které mají být příjemcem dotací nebo příspěvků z rozpočtu. (Pospíšil, 2013, s. 84)

2.3 Závěrečný účet

Závěrečný účet je sestavován radou obce ve spolupráci s ekonomickým odborem. Obsahuje zprávu o přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok, vyúčtování hospodaření, údaje o hospodaření s příjmy a výdaji v plném členění rozpočtové skladby i hospodaření s majetkem. Součástí by měla být i analýza faktorů, které ovlivnily plnění příjmů a výdajů rozpočtu a návrhy rozpočtových opatření. (Provazníková, 2015, s. 64)

Dle Provazníkové (2015, s. 64) by měl závěrečný účet obsahovat tabulky, grafy a komentáře a měl by mít následující strukturu:

- Celkový pohled na hospodaření v uplynulém roce, porovnání schváleného a skutečného plnění rozpočtu s vyjádřením salda hospodaření (zahrnuta i třída financování);
- Vyhodnocení příjmů rozpočtu (rozdělení na daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace);
- Rozdělení daňových příjmů;
- Plnění sdílených daní po měsících v daném roce (i srovnání v delším časovém horizontu);
- Srovnání běžných výdajů v odvětvovém členění rozpočtové skladby;
- Vyhodnocení výdajů podle odpovědnostního třídění nebo podle členění na běžné, kapitálové a celkové výdaje;
- Analýza příjmů a výdajů (měsíční);
- Vyhodnocení salda provozního přebytku (měsíční);
- Stav peněžních prostředků na účtech samosprávného celku (měsíční);
- Běžné a kapitálové výdaje (měsíční).

Takto sestavený účet by měl být přehledný a stručný. (Provazníková, 2015, s. 65)

2.4 Rozpočet obce

Základní charakteristiky rozpočtů obcí a krajů jsou určeny zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Územní rozpočet je většinou sestavován ve dvojím průřezu, a to jako běžný a kapitálový rozpočet. Výhodou tohoto rozdělení rozpočtu je jeho jednoduchost, naopak nevýhodou je neopakovatelnost (nepravidelnost) některých příjmů a výdajů. (Provazníková, 2015, s. 60)

Běžný rozpočet obsahuje většinou běžné příjmy a výdaje, které se pravidelně opakují. Může být sestaven jako vyrovnaný nebo deficitní, avšak oba tyto vztahy znázorňují špatné hospodaření obce (obec je schopna krýt pouze své běžné výdaje nebo už není schopna krýt ani ty). Běžnými příjmy jsou financovány provozní potřeby prostřednictvím běžných výdajů. Ideální je přebytkový rozpočet. (Provazníková, 2015, s. 60)

Kapitálový rozpočet zachycuje příjmy, které se nevztahují pouze na rozpočet daného roku. Tyto příjmy se většinou neopakují (jsou jednorázové). (Provazníková, 2015, s. 61)

Pomocným nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí je rozpočtový výhled. Ten slouží pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Jsou v něm obsaženy souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 13)

V následujících tabulkách je zobrazeno schéma běžného a kapitálového rozpočtu.

Tabulka 2 – Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Daňové: <ul style="list-style-type: none"> - Svěřené daně - Sdílené daně - Místní a regionální daně - Správní poplatky 	<ul style="list-style-type: none"> - Všeobecné veřejné služby - Veřejný pořádek - Vzdělání - Péče o zdraví - Bydlení - Komunální služby - Na podnikání - Ostatní běžné výdaje - Placené úroky - Běžné dotace jiným rozpočtům
Nedaňové: <ul style="list-style-type: none"> - Uživatelské poplatky za služby - Příjmy z pronájmu majetku - Příjmy od vlastních neziskových organizací - Zisk z podnikání - Ostatní 	
Přijaté transfery: <ul style="list-style-type: none"> - Běžné dotace ze státního rozpočtu - Běžné dotace ze státních fondů - Od územních rozpočtů - Ostatní běžné příjmy 	
Saldo (přebytek)	Saldo (schodek)

Zdroj: Provazníková, 2015, s. 61

Tabulka 3 – Schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> - Z prodeje majetku - Kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy - Příjmy z půjček, apod. - Příjmy z emise vlastních obligací - Přebytek běžného rozpočtu - Dary na investice apod. 	<ul style="list-style-type: none"> - Na investice - Kapitálové dotace jiným rozpočtům - Na nákup obligací, akcií - Poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky - Splátky dříve přijatých půjček - Krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Provazníková, 2015, s. 62

2.4.1 Příjmy

Podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, tvoří příjmy rozpočtu obce zejména:

- Příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- Příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- Příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- Příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
- Příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- Výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- Dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- Dotace z rozpočtu kraje,
- A další. (Česko, 2000)

Daňové příjmy rozpočtu krajů a obcí jsou vymezeny zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, který určuje také způsoby převodu daňových příjmů a v příloze uvádí procenta, kterými se jednotlivé kraje podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daně. Dále pak uvádí koeficienty a násobky postupných přechodů a přepočítávací koeficienty pro hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu a Brno. (Pospíšil, 2013, s. 63)

Pravomoc ÚSC při ovlivnění daňového výnosu je minimální. Daňové záležitosti jsou upraveny platnými zákony. V podstatě neexistují obecní daně, vyjma místních poplatků, které se obecním daním podobají. Nejsou však tak výnosné. U daně z nemovitosti je také

možnost ovlivnění daňového výnosu (korekčními a místními koeficienty), avšak ta nepředstavuje významnější zdroj příjmů obcí. (Provazníková, 2015, s. 134)

Daňové příjmy se dle Provazníkové (2015, s. 61) dělí na:

- svěřené daně;
- sdílené daně (část daně z příjmu FO a PO, část DPH);
- místní a regionální daně
- správní poplatky (daně).

Svěřené daně jsou redukovanejší formou lokálních daní z hlediska pravomocí. Zákon určuje, které daně vybírané celostátně poplynou do rozpočtu obcí, přičemž daňový základ a sazby daní mohou obce ovlivnit jen málo nebo vůbec. Příkladem může být daň z nemovitých věcí a část daně z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti a podnikání. Výnos 30% této daně se vrací do rozpočtu té obce, ve které má podnikatel trvalé bydliště. (Provazníková, 2015, s. 76)

Místní a regionální daně jsou více regulovatelné, obec má nad nimi přímou kontrolu a samostatně rozhoduje o daňové základně, sazbách a osvobozeních od daně. (Provazníková, 2015, s. 76)

Daňová základna sdílených daní je stejná pro stát i územní samosprávy. Konstrukce daně je stanovena celostátně a obce ji nemohou ovlivnit. Provazníková (2015, s. 76) uvádí dva způsoby přidělování sdílených daní, a to:

- Derivační typ (stanovené procento z celkové vyměřené daně se rozdělí nižším úrovním podle výnosu této daně v daném území). Tento typ bere v potaz území, ve kterém daňový výnos vznikl.
- Nederivační typ (stanovené procento z celkové vyměřené daně se rozdělí do obcí podle počtu obyvatelstva nebo jiného kritéria). Na rozdíl od derivačního typu nerespektuje původ daně.

Místní poplatky nejsou uzákoněny v daňové soustavě, jsou upraveny v zákoně o místních poplatcích, a to včetně rozsahu možných sazeb. Jsou spravovány a vybírány přímo obcí (obecním úřadem). O úlevách, prominutích a dalších změnách rozhoduje zastupitelstvo obce. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 268)

Dle zákona č. 565/1990 Sb. Může obec vybírat tyto poplatky:

- a) Poplatek ze psů;

- b) poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt;
- c) poplatek ze vstupného;
- d) poplatek za užívání veřejného prostranství;
- e) poplatek z ubytovací kapacity;
- f) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst;
- g) poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů;
- h) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možnosti jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Příjmy z vlastní správní činnosti – patří sem správní poplatky za úkony, které obce vykonávají v rámci přenesené působnosti. (Česko, 1990)

Nedaňové příjmy a jejich výše jsou na rozdíl od daňových lépe ovlivnitelné ze strany územní samosprávy. Řadí se sem příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, případně příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků, ze sbírek a darů. Souvisí tedy určitým způsobem s hospodářskou (podnikatelskou) činností územních samospráv. (Provazníková, 2015, s. 89)

Nejvýznamnějšími jsou příjmy ze zisku municipálních podniků, příjmy z podílu na zisku podniků s majetkovým vkladem obce a z pronájmu majetku nebo prodeje zboží. (Peková, 2004, s. 281)

Obce přijímají různé **dotace a transfery**. Většinou jsou poskytovány z rozpočtu vyšší vládní úrovně nižším úrovním. Dotace slouží jako dodatečné finanční prostředky z rozpočtové soustavy, především ze státního rozpočtu. Rozlišují se dva typy a specifické účelové

a všeobecné neúčelové. Oba tyto typy mohou být používány na financování běžných i kapitálových výdajů. Dotace mohou být poskytovány také z fondů EU. (Provazníková, 2015, s. 86)

Dotace dělíme na nárokové a nenárokové, přičemž nárokové dotace se dostávají pravidelně a obec o ně nemusí žádat. V jiném pojetí se dotace dělí na účelové a neúčelové, přičemž účelové se vážou na stanovený účel a obec je zodpovědná za správné použití dotace. (Provazníková, 2015, s. 135)

Provazníková (2015, s. 135 a 136) uvádí následující typy dotací:

- na základě definování a schválení v zákoně o státním rozpočtu na daný rok. Pokud nedojde ke změně SR, mají na tyto dotace obce nárok i v případě neplnění státního rozpočtu. Jedná se o stabilní a předvídatelný příjem obcí a krajů. Jsou poskytovány většinou v rámci souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu obcím
- z kapitoly „všeobecná pokladní správa“ státního rozpočtu, spravovanou Ministerstvem financí (jsou odtud poskytovány i mimořádné dotace či návratné finanční výpomoci),
- nenárokové dotace z rozpočtových kapitol některých ministerstev,
- dotace ze státních mimorozpočtových fondů,
- dotace od krajů v samostatné působnosti kraje nebo přerozdělením některých typů dotací (např. ze státního rozpočtu krajům),
- dotace z Evropské unie (ze strukturálních fondů a Kohezního fondu,

Do **ostatních příjmů** se řadí příjmy kapitálové, příjmy ze sdružování prostředků, dary a výnosy z veřejných sbírek a návratné příjmy.

Provazníková (2015, s. 168 a 169) definuje tyto příjmy takto:

- Kapitálové příjmy jsou příjmy z prodeje majetku nebo výnosy z vlastnictví cenných papírů (prodej akcií a majetkových podílů). Patří sem i přijaté dary a příspěvky na pořízení DM. Tyto příjmy nejsou pravidelné, ale jednorázové.
- Příjmy ze sdružování prostředků jsou typické především pro obce, které na základě dohody shromažďují své prostředky na financování společných potřeb. Lze financovat jak kapitálovými tak běžnými výdaji obcí.
- Dary mohou získávat obce jak od firem, tak od jednotlivců a závisí na tom, jestli jsou pro dáorce odpočitatelnou položkou při zdanění příjmů.

2.4.2 Výdaje

Podle zákona č. 250/2000 Sb., představují výdaje rozpočtu obce zejména:

- Závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- Výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- Výdaje spojené s výkonem s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,

- Závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- Závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- Úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- Výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- Výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- Jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely. (Česko, 2000)

Výdaje se dělí z mnoha hledisek. Např. podle rozpočtové skladby, infrastruktury, funkcí veřejných financí nebo rozpočtového plánování či ekonomického hlediska. (Provazníková, 2015, s. 194)

a) Ekonomické hledisko:

- Běžné výdaje
- Kapitálové výdaje

Výdaje běžné jsou největší výdajovou položkou rozpočtu obce. Jsou jimi financovány pravidelné, opakující se potřeby, jako např. platy zaměstnanců, nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb a sociální dávky, neinvestiční nákupy, neinvestiční půjčené prostředky (např. podpora místního podnikatele). (Provazníková, 2015, s. 194)

Výdaje kapitálové na rozdíl od běžných výdajů slouží k financování investičních nákupů a potřeb, které časově přesahují jedno rozpočtové období. Obec by měla vycházet z dlouhodobých plánů rozvoje a připravit postup realizace jednotlivých projektů až do doby jejich dokončení, včetně rozvržení splátek, které jsou použity na financování takových investic. (Provazníková, 2015, s. 194)

b) Hledisko rozpočtové skladby

Rozpočtová skladba upravuje podrobné členění běžných a kapitálových výdajů. Pro ÚSC je závazné druhové členění, jež třídí výdaje na běžné (třída 5) a kapitálové (třída 6), dle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

Třída 5 člení neinvestiční výdaje na:

- Výdaje na platy a podobné související výdaje,
- Neinvestiční nákupy a související výdaje,
- Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům a neziskovým organizacím,
- Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu jiným rozpočtům a vlastním fondům,
- Neinvestiční transfery obyvatelstvu,
- Neinvestiční transfery do zahraničí,
- Neinvestiční půjčené prostředky,
- Neinvestiční převody Národnímu fondu,
- Neinvestiční ostatní výdaje. (Provazníková, 2015, s. 195)

Třída 6 člení investiční výdaje na:

- Investiční nákupy a související výdaje,
- Nákup akcií a majetkových podílů,
- Investiční transfery,
- Investiční půjčené prostředky,
- Investiční převody Národnímu fondu,
- Ostatní investiční výdaje. (Provazníková, 2015, s. 195)

Srozumitelnější je však funkční členění výdajů dle odvětvového třídění. Možné je i třídění na návratné a nenávratné.

Dle Provazníkové (2015, s. 196) je srozumitelnější funkční odvětvové třídění a uvádí šest skupin:

- Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- Služby pro obyvatelstvo,
- Sociální věci a politika zaměstnanosti,
- Bezpečnost státu a právní ochrana,
- Všeobecná veřejná správa a služby.

Provazníková (2015, s. 196 a 197) také uvádí členění podle charakteru infrastruktury na výdaje na ekonomickou infrastrukturu a na sociální infrastrukturu. Dále popisuje členění podle funkcí veřejných financí a hledisko rozpočtového plánování.

2.4.3 Financování

Třída financování obsahuje stavové údaje, což znamená, že dané operace nejsou peněžním tokem. Součástí jsou položky vyjadřující změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech. Tyto ukazatele slouží jako podklad pro výkaz o plnění příjmů a výdajů. Zachycují, jakým způsobem jsou příjmové a výdajové operace financovány. (Provazníková, 2015, s. 105 a 107)

Financování je zachyceno v třídě 8. Operace této třídy se provádějí netto způsobem. Součástí financujících operací jsou i tzv. opravné položky k peněžním operacím, mimorozpočtové operace, dlouhodobé přijaté i vydané půjčky. Zahrnují:

(+) přírůstek termínovaných závazků

(-) splátky jistin závazků

(+) pokles hotovosti

(-) přírůstek poskytovaných půjček a uskutečněných finančních investic ve sledovaném období, jejichž cílem je optimalizace likvidity. (Provazníková, 2015, s. 107)

Má přímou návaznost na zjišťování salda rozpočtu:

$$\text{Příjmy} - \text{výdaje} = \text{přebytek (+) nebo schodek (-)} = \text{(-) nebo (+) financování}$$

Přičemž tento způsob zjištění salda je respektován v účetních výkazech, které obce sestavují.

3 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza je složkou finančního řízení, které je zaměřeno především na efektivnost fungování organizace a využívá různé nástroje a metody. Finanční analýza není upravena zákonem ani jinými právními předpisy či standardy. Cílem je zjistit, jaká je finanční situace podniku, zhodnotit hospodaření a odhalit faktory, které hospodaření ovlivňují. Stejně jako u podniku lze využít finanční analýzu i v oblasti municipální sféry, avšak musí být zohledněna specifika spojená s procesy municipálních jednotek. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 11 a 85).

Ekonomové analyzující finance veřejné správy neanalyzují pouze efekty vládních zdanění a výdajové aktivity, ale snaží se zjistit, co tyto aktivity způsobily. Názory na způsob fungování vlády v ekonomické sféře jsou ovlivněny ideologickými pohledy na jednotlivce a stát a jejich vzájemný vztah. Hranice veřejných financí bývají někdy nejasné. (Rosen a Gayer, 2010, s. 2 a 3)

Otrusinová (2011, s. 86) uvádí tři kritéria, jako specifika posuzování finanční situace subjektu ve veřejném sektoru:

- Rentabilita - jelikož ve veřejném sektoru subjekty hospodaří na různém principu, je třeba ukazatele rentability modifikovat. U neziskových subjektů není cílem dosažení zisku, tudíž lze rentabilitu hodnotit na základě kritéria minimalizace ztráty.
- Schopnost uhrazovat splatné závazky – toto kritérium je v podstatě shodné s podnikatelským sektorem, avšak je třeba zohlednit například pravidelné příjmy ze státního rozpočtu, které nestaví do popředí dostatek likvidních prostředků, ale spíše časové rozložení jejich toků. Likvidita tedy pak spočívá ve správném časovém sladění potřeby a tvorby peněžních prostředků.
- Finanční nezávislost vlastníka – k hodnocení této stránky ve většině subjektů veřejné sféry lze využít kritéria a měřítka podnikatelské sféry. Sledování poměru kapitálu k cizím zdrojům (zachování postavení státu jako většinového vlastníka).

Zdrojem informací pro finanční analýzu jsou především účetní výkazy. Mezi základní finanční výkazy municipální sféry (obcí) patří rozvaha, výkaz zisků a ztráty a výkaz peněžních toků. Vypovídají o majetku obce, dlužích, zdrojích financování svých výdajů,

množství peněz v pokladně, výplatách mezd úředníků a dalších skutečnostech. (Nahodil, 2014, s. 234)

Metody finanční analýzy:

1. Analýza absolutních ukazatelů (analýza trendů a procentní rozbor),
2. analýza rozdílových a tokových ukazatelů,
3. analýza poměrových ukazatelů,
4. analýza soustav ukazatelů
5. souhrnné ukazatele hospodaření.

K vyšším metodám patří matematicko-statistické metody a nestatistické metody (Knápková a Pavelková, 2008, s. 65-66; Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 88)

Nejčastěji využívanou metodou je analýza poměrových ukazatelů.

3.1 Absolutní ukazatele

Do analýzy absolutních ukazatelů se řadí horizontální a vertikální analýza. Pomocí horizontální analýzy můžeme srovnat změny hodnot jednotlivých položek účetních výkazů s předcházejícími obdobími. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 92)

Změny můžeme získat v absolutní hodnotě:

$$\text{Absolutní hodnota} = \text{Ukazatel}_{i+1} - \text{Ukazatel}_i$$

nebo v procentech:

$$\text{Změna v \%} = [(\text{Ukazatel}_{i+1} - \text{Ukazatel}_i) / \text{Ukazatel}_i] * 100$$

Vertikální analýza znázorňuje podíl jedné složky na celku (procentní rozbor), např. podíl dlouhodobého hmotného majetku na celkových aktivech.

$$\text{Podíl položky} = (\text{vybrané aktivum} / \text{celková aktiva}) * 100$$

Obě tyto analýzy lze uplatnit i pro účely kontroly plnění rozpočtu. Například vztah mezi skutečnými a rozpočtovanými výdaji bude charakterizován jejich podílem na rozpočtovaných a skutečných hodnotách (vertikální analýza). (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 93)

3.2 Poměrové ukazatele

Podstata poměrového ukazatele spočívá v tom, že dává do poměru různé položky rozvahy, výkazu zisku a ztráty nebo cash flow. Je tedy možné vytvořit velké množství ukazatelů. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 84)

Mezi položkami, které se dávají do poměru, musí existovat vzájemná souvislost, aby měl poměrový ukazatel určitou vypovídající schopnost. (Máče, 2006, s. 32)

3.2.1 Ukazatel likvidity

Likvidita značí schopnost organizace uspokojit své běžné, krátkodobé závazky. Aby byla účetní jednotka solventní, musí mít určitou část svých aktiv ve vysoce likvidní formě (rychle přeměnitelné na peníze). (Máče, 2006, s. 34)

Máče (2006, s. 34 a 35) uvádí tři stupně likvidity:

- Běžná likvidita
- Pohotová likvidita
- Okamžitá likvidita

V neziskových organizacích je nejvhodnější využití především ukazatele pohotové a okamžité likvidity, které lze v rámci řízení likvidity modifikovat dle konkrétních potřeb organizace. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 101)

Běžná likvidita předpokládá využití veškerých oběžných aktiv. Udává, kolikrát jsou krátkodobé závazky kryty oběžnými aktivy. V podnikatelském prostředí je využíván tento ukazatel nejvíce, i přesto, že o skutečné schopnosti uhradit závazky vypovídá nejméně. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 100; Máče, 2006, s. 34))

Doporučené hodnoty by se měly pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5 (v závislosti na odvětví)

$$\text{Běžná likvidita} = \text{Oběžná aktiva} / \text{Krátkodobé závazky}$$

Okamžitá (peněžní) likvidita poměřuje veškerý krátkodobý finanční majetek. Měří schopnost organizace uhradit veškeré okamžitě splatné závazky. Doporučená hodnota (0,1) 0,2 - 0,5 (0,7). U municipalit bývá hodnota na konci roku vyšší. Standardní by měla být hodnota oscilující kolem 1. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 102 a 103).

U municipálních firem hraje významnou roli vícezdrojové financování, tudíž ukazatele mohou v průběhu období vykazovat rozdílné hodnoty v závislosti na příjmu transferů. Často je nutno modifikovat ukazatel s ohledem na to, že některé prostředky není možno využít k úhradě běžných provozních činností (různé granty či dotace na projekty). Do čitatele se tedy uvádějí provozní finanční prostředky snížené o prostředky finančních fondů. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 103)

$$\text{Peněžní likvidita} = \text{Krátkodobý finanční majetek} / \text{Krátkodobé závazky}$$

Pohotová likvidita je počítána z objemu oběžných aktiv po vyloučení nejméně likvidní položky – zásob (případně nedobytných pohledávek). Doporučená hodnota se stanovuje dle odvětví v rozpětí od (0,7) 1 – 1,5. Hodnota 1 značí vyrovnanost mezi krátkodobými pohledávkami a krátkodobými závazky a může být doporučením pro neziskový sektor. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 102)

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{Oběžný majetek} + \text{oběžná aktiva} - \text{Zásoby}) / \text{Krátkodobé závazky}$$

3.2.2 Ukazatele finanční struktury

Ukazatele finanční struktury vyjadřují využití cizích zdrojů a rozlišujeme je na ukazatele zadluženosti a ukazatele dluhové schopnosti. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 104)

Zadluženost znázorňuje míru financování aktiv organizace jak z vlastních, tak z cizích zdrojů. Cizí kapitál je využit tehdy, pokud to přinese organizaci větší výnos než náklady na cizí kapitál. (Máče, 2011, s. 37)

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 104 a 105) uvádí tyto nejčastěji zjišťované ukazatele zadluženosti:

- Ukazatel věřitelského rizika, který představuje podíl cizích zdrojů na celkových zdrojích

$$\text{Podíl cizích zdrojů na celkových} = (\text{cizí zdroje} / \text{celková pasiva}) * 100$$

- Koeficient samofinancování, vyjadřující podíl vlastních zdrojů na celkovém objemu pasiv. Součet ukazatele věřitelského rizika a koeficientu samofinancování je roven 1.

$$\text{Koeficient samofinancování} = (\text{vlastní kapitál} / \text{celková pasiva}) * 100$$

- Ukazatel podílu cizího kapitálu na vlastním kapitálu, vyjadřující zadluženost vlastního kapitálu. Hodnota menší než 1 představuje nízkou zadluženost, vyšší hodnota značí opak.

$$\text{Ukazatel podílu cizího kapitálu} = \text{Cizí zdroje} / \text{Vlastní kapitál}$$

- Ukazatel dlouhodobé zadluženosti vlastního kapitálu, vyjadřující míru dlouhodobé zadluženosti vlastního kapitálu.

$$\text{Míra dlouhodobé zadluženosti VK} = \text{Dlouhodobé cizí zdroje} / \text{Vlastní kapitál}$$

- Míra finanční samostatnosti, vyjadřující, kolik jednotek vlastního kapitálu kryje jednu jednotku cizího kapitálu.

$$\text{Míra finanční samostatnosti} = \text{Vlastní kapitál} / \text{cizí zdroje}$$

Mezi ukazatele dluhové schopnosti patří dle Otrusinové (2011, s. 105 a 106) tyto:

- Ukazatel úrokového krytí, vypovídající o tom, do jaké míry jsou nákladové úroky kryty ziskem. Vyšší hodnoty značí větší schopnost úhrady nákladů spojených s cizím kapitálem.

$$\text{Úrokové krytí} = \text{Zisk (EBIT)} / \text{Nákladové úroky}$$

- Ukazatele krytí dluhové služby, vyjadřuje schopnost hradit náklady spojené s kapitálem se zahrnutím splátek jistin.

- Stav kapitalizace, vyjadřující míru krytí stálých aktiv vlastními zdroji.

3.2.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity jsou vyjadřovány jako ukazatele počtu obrátek a ukazatele doby obratu. Vypovídají o vázanosti peněžní formy majetku v jednotlivých nepeněžních formách aktiv. Jsou využívány spíše v podnikatelském sektoru. (Máče, 2006, s. 35)

Máče (2006, s. 36) uvádí tyto ukazatele:

- Obrat celkových aktiv
- Doba obratu zásob

- Doba obratu závazků
- Doba obratu pohledávek.

3.3 Další ukazatele

Dle zákona 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí musí obsahovat výpočet podílu pohledávek a závazků na rozpočtu územního celku a podílu zastaveného majetku na celkovém majetku. Vymezení závazků, pohledávek a zastaveného majetku je uvedeno v zákoně. (Česko, 2004)

Ukazatel autarkie vyjadřuje míru, v jaké je obec schopna pokrýt výdaje z dosažených příjmů. Analýza neinvestičních příjmů a výdajů obce (neboli autarkie) odráží míru soběstačnosti municipální firmy. Ideální je 100% pokrytí výdajů. Tento ukazatel je však sporný, jelikož municipalita nejsou primárně zřizovány za účelem dosažení zisku a hospodářský výsledek je zachycován na aktuální bázi. Je tedy vhodnější pro municipální firmy orientované na sledování příjmů a výdajů v návaznosti na rozpočet zřizovatele. (Kraftová, 2002, s. 101)

$$\text{Autarkie na bázi příjmů a výdajů} = (\text{Neinvestiční příjmy} / \text{Neinvestiční výdaje}) * 100$$

$$\text{Autarkie na bázi výnosů a nákladů} = (V_{\text{HČ}} / N_{\text{HČ}}) * 100$$

Ukazatel by měl dosahovat hodnot vyšších než 1, kdy jsou výnosy vyšší než náklady. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 112)

Ministerstvo financí každoročně provádí výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnocuje výsledky výpočtu. Zkráceně se tyto ukazatele nazývají SIMU. (MFČR, 2017)

Soustava informativních a monitorujících ukazatelů obsahuje

- Počet obyvatel dané obce
- Příjem celkem
- Úroky
- Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků
- Dluhová služba celkem
- Ukazatel dluhové služby

- Aktiva celkem
- Cizí zdroje
- Stav na bankovních účtech
- Úvěry a komunální dluhopisy
- Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy
- Zadluženost celkem
- Podíl zadluženost na cizích zdrojích
- 8-leté saldo
- Oběžná aktiva
- Krátkodobé závazky
- Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům
- Celková likvidita (MFČR, 2017)

Dalšími ukazateli mohou být

- výše dluhu k saldu běžného rozpočtu;
- podíl splátek úroků a dluhové kapacity.

4 ÚČETNÍ SPECIFIKA

Účetní problematika je velmi rozsáhlá, proto bude tato část zaměřena pouze na provozní činnost obce, konkrétně na účtování běžných příjmů a běžných výdajů.

Účetní jednotky obcí (stejně jako krajů, dobrovolných svazků obcí, Regionálních rad regionů soudružnosti a jimi zřizované příspěvkové organizace) se souhrnně nazývají Municipálními účetními jednotkami. Patří do okruhu vybraných účetních jednotek, pro které platí vyhláška č. 410/2009 Sb. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 3)

4.1 Běžné příjmy provozní činnosti

Za běžné příjmy se považují příjmy třídy 1 a 2, jimž odpovídají následující výnosy:

- Výnosy z vlastních výkonů a zboží (60)
- Výnosy z daní a poplatků (63)
- Ostatní výnosy (64)
- Finanční výnosy (66)
- Neinvestiční výnosy z transferů (67) (Máče, 2012, s. 203)

Tabulka 4 – Účtování běžných příjmů z provozní činnosti

Popis účetní operace	MD	DAL
Daňové příjmy		
Daň z příjmu fyzických osob - příjem sdílené daně	231	631
Předpis pohledávky - místní poplatek	315	606
Úhrada poplatku na běžný účet - položka 1341	231	315
Příjem správního poplatku	261	605
převod správního poplatku - položka 1361 a 5182	231	231
Nedaňové příjmy		
Předpis příjmu z prodeje služeb	311	602
Úhrada příjmů z poskytnutí služeb a výrobků - položka 2111	231	311
Předpis příjmu za věcné břemeno	311	649
Úhrada ostatních příjmů z vlastní činnosti (břemeno) - položka 2119	231	311
Předpis dlouhodobých podmíněných pohledávek - smlouva o nájmu	934	999
Předpis ročního nájemného	311	603
Příjem nájemného - položka 2132	231	311
Odúčtování podmíněné dlouhodobé pohledávky - ukončení nájmu	999	934
Příjmy z úroků - položka 2141	231	662

Zdroj: Máče, 2012, s. 203-207 ; vlastní úprava

Sdílené daňové příjmy účtujeme na položky třídy 1 rozpočtové skladby. Příjem účtujeme na stranu MD „Běžný účet – 231“ a jako výnos na straně Dal jako: „Výnos daně z příjmu FO – 631, Výnos daně z příjmu PO – 632, Výnos z DPH – 634, Výnosy z majetkových daní – 636“. (Máče, 2012, s. 203)

Místní poplatky jsou účtovány prostřednictvím položek třídy 1 (např. 1341 – poplatek ze psa). Na začátku roku se na stranu MD účtu „Pohledávky za vlastní činností – 315“ zaúčtuje předpis pohledávky a na stranu Dal „Výnos z místních poplatků – 606“. Poté co dojde k úhradě, zaúčtuje se na MD „Běžný účet – 231“ oproti zrušení pohledávky. (Máče, 2012, s. 204)

V případě správních poplatků je uvažován příjem poplatku jako záloha do pokladny účet 261. Rozpočtová skladba však musí být uvedena na bankovním účtu, tudíž se účtuje prostřednictvím položky 5182 jako „Poskytované zálohy vlastní pokladně“. 231 (1361) / 231 (5182). (Máče, 2012, s. 204)

Nedaňové příjmy spadají do třídy 2 rozpočtové skladby. Příjem z prodeje služeb a výrobků je účtován pomocí položky 2111. Dále se pak účtuje předpis jako MD „Odběratelé – 311“ oproti „Výnosu z prodeje služeb – 602“. Úhrada se pak zaúčtuje na MD Běžného účtu oproti zrušení pohledávky za odběrateli. (Máče, 2012, s. 205)

Příjmy z pronájmu majetku jsou účtovány jako předpis dlouhodobé podmíněné pohledávky na základě platné smlouvy o nájmu, jako vznik „Dlouhodobé pohledávky podmíněné z jiných smluv – 934“ na straně MD se souvztažným zápisem na „Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům – 999“. Dále se pak účtuje výnos při předpisu nájemného na účet „Výnos z pronájmu – 603“ a jeho úhrada jako příjem běžného účtu a zrušení pohledávky za odběratelem. Odúčtování pohledávky z rozvahy se provádí opačným způsobem jako její předpis. (Máče, 2012, s. 206)

Příjem z úroků je účtován jako „Úroky – 662“

4.2 Běžné výdaje z provozní činnosti

Za běžné výdaje se považují výdaje třídy 5, jimž odpovídají následující náklady:

- Spotřebované nákupy (50)
- Služby (51)
- Osobní náklady (52)

- Daně a poplatky (53)
- Ostatní náklady (54)
- Finanční náklady (56) (Máče, 2012, s. 207)

Tabulka 5 - Běžné výdaje z provozní činnosti

Popis účetní operace	MD	DAL
Úhrada poplatků z běžného účtu - položka 5163	569	231
Předpis faktury z hlavní činnosti – služba	5xx	321
Úhrada faktury za přijaté služby - položka 5169	321	231
Předpis podmíněného závazku - nájemné na základě smlouvy	999	974
Faktura za nájemné	518	321
Odúčtování části podmíněného závazku	974	999
Úhrada nájemného - položka 5164	321	231
Faktura na pořízení dlouhodobého drobného majetku	558	321
Úhrada přijaté faktury - položka 5137	321	231
Zařazení majetku do evidence	028	088
Předpis závazku ze sociálních dávek	549	378
Úhrada sociálních dávek obyvatelstvu - položka 5410	378	231
Předpis hrubé mzdy zaměstnancům	521	331
Předpis odvodu zdravotního a sociálního pojištění	331	336
Předpis srážky daně	331	342
Výplata platů z účtu - položka 5011	331	231

Zdroj: Máče, 2012, s. 207-213 ; vlastní úprava

Úhrada úroků z běžného účtu se účtuje na straně MD nákladového účtu „Ostatní finanční náklady – 569“ oproti běžnému účtu. (Máče, 2012, s. 207)

Přijetí faktury za službu je účtováno nákladově v účtové třídě 5 a zároveň jako vznik závazku vůči „Dodavatelé – 321“. Úhrada je účtována jako zrušení závazku a snížení prostředků bankovního účtu. (Máče, 2012, s. 208)

Na základě nájemní smlouvy je účtován podrozvahově vznik „Dlouhodobého podmíněného závazky z jiných smluv – 974“ se zápisem na straně Dal vyrovnávacího účtu. Faktura se účtuje jako náklad z „Ostatních služeb – 518“ oproti vzniku závazku z dodavatelů. Závazek se z podrozvahy odúčtuje po zaúčtování na účet 321. (Máče, 2012, s. 209)

Při pořízení dlouhodobého drobného hmotného majetku účtujeme na straně MD na účet „Náklady z drobného dlouhodobého majetku – 558“ oproti závazku k dodavatelům, který je následně uhrazen z běžného účtu. Majetek je zařazen do evidence na účet „Drobného

dlouhodobého hmotného majetku – 028“ oproti oprávkám k tomuto majetku 088. (Máče, 2012, s. 212)

Předpis závazků z poskytování sociálních dávek je účtováno prostřednictvím účtu „Ostatní náklady z činnosti – 549“ oproti vzniku „Ostatních krátkodobých závazků – 378“. Závazek je zrušen výplatou dávek z běžného účtu. (Máče, 2012, s. 210)

Předpis platů zaměstnancům se účtuje prostřednictvím účtu „Mzdové náklady – 521“ a vzniká „Závazek vůči zaměstnancům – 331“. Výše závazku na tomto účtu je postupně snižována předpisem zdravotního a sociálního pojištění placeného zaměstnancem, kdy je účet 331 na straně MD a oproti němu stojí účet „Zúčtování s institucemi zdravotního a sociálního pojištění – 336“. Dále se výše závazku snižuje o sraženou daň – 342 a další případné srážky. Zbylý zůstatek na účtu 331 se pak vyplácí jako plat z běžného účtu nebo pokladny. (Máče, 2012, s. 210 – 211)

5 MAJETEK OBCÍ

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., ukládá obcím povinnost pečovat o majetek a zachování a rozvoj majetku. Mají povinnost majetek účelně a hospodárně využívat v souladu s úkoly a zájmy vyplývající ze zákonem vymezené působnosti. (Provazníková, 2015, s. 214)

Nakládání s majetkem je v kompetenci zastupitelstva obce. Rozhodování o nakládání s majetkem by mělo vycházet z dlouhodobého strategického plánování a z priorit obce. Obce mohou majetek prodat, pronajímat, darovat, zapůjčovat i propachtovat. Také jej mohou vkládat do zakládaných právnických osob, dobrovolných svazků obcí nebo ho svěřovat do správy svým příspěvkovým organizacím. Je také možno tímto majetkem ručit při žádosti o úvěr. (Provazníková, 2015, s. 218)

Majetek může mít formu:

- nemovitosti (půda, lesy, budovy);
- movité věci (stroje a zařízení, počítače);
- nehmotného majetku (práva duševního vlastnictví, ochranné známky, majetkových práv (např. pohledávky);
- finanční investice (cenné papíry, peníze). (Provazníková, 2015, s. 209)

Významnou změnou v účetní reformě (vyhláška č. 435/2010 Sb.) bylo zahájení odepisování majetku u organizačních složek státu a územních samosprávních celků, které se poprvé použilo v účetních závěrkách sestavovaných k 31. prosinci 2011. Při prvním použití metody odpisování dlouhodobého majetku tedy účetní jednotky promítly hodnotu oprávek o odpisovanému majetku jako oceňovací rozdíl při změně hodnoty (dooprávkování). (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 78)

Drobný dlouhodobý majetek se účtuje na podrozvahových účtech dle směrnic dané obce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CHARAKTERISTIKA MĚSTA

Město Otrokovice o rozloze 1961 ha, leží na západě Zlínského kraje na rozhraní regionů Hané, Valašska a Slovácka. Ve městě žije necelých 18 000 obyvatel. Jedná se o druhé největší město v okrese Zlín. (Město Otrokovice, 2017)

Tabulka 6 - Počet obyvatel

Rok	Počet obyvatel
2012	18456
2013	18327
2014	18230
2015	18253
2016	18157

Zdroj: ČSÚ, 2016

Otrokovice mají bohatou historii. Archeologické nálezy svědčí o osídlení tohoto území již v období mladší doby kamenné, avšak první písemná zmínka o Otrokovicích se datuje k roku 1141. Zhruba do poloviny 14. století bylo město majetkem církve. Postupně zde začaly růst usedlosti a město vzkvétalo. Otrokovice byly dříve součástí malenovického panství, avšak v druhé polovině 16. století se od něj odloučily. Poté byly přikoupeny k napajedelskému panství a spolu s Kvítkovicemi zůstaly jeho součástí až do zrušení vrchnostenského zřízení. (Město Otrokovice, 2016)

Nejrychlejším rozvoj města nastal ve 30. letech 20. století, kdy Tomáš Baťa odkoupil část močálových pozemků. Tyto pozemky speciální metodou upravil a začal zde budovat objekty své firmy pro leteckou výrobu. Vyrostla zde průmyslová čtvrť plná zeleně (Baťov). (Město Otrokovice, 2016)

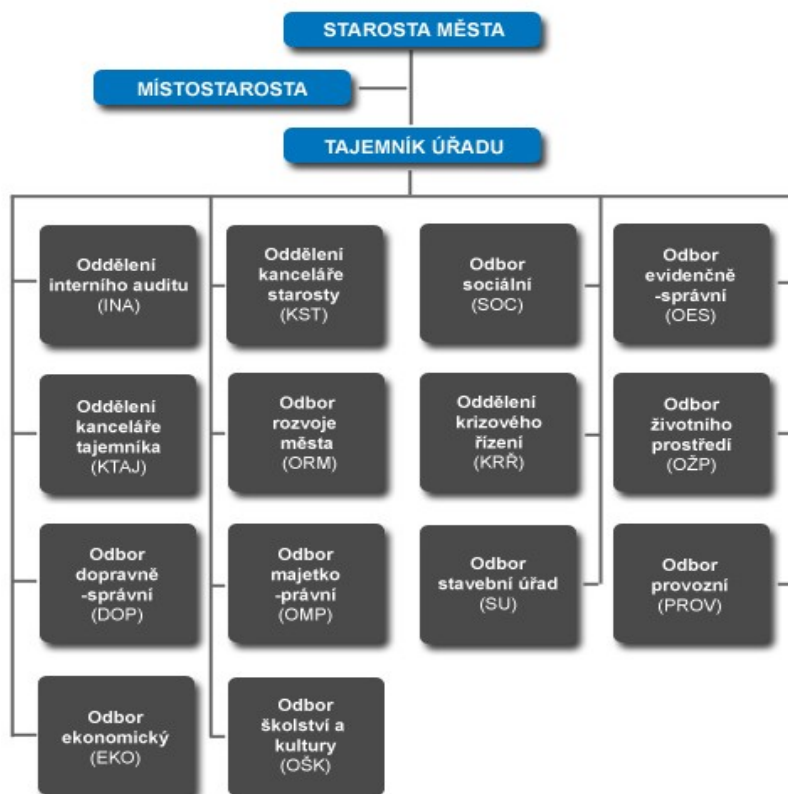
V roce 1960 se Otrokovice spojily s Kvítkovicemi a krátce na to, byly povýšeny na město. V době rozkvětu dnešního podniku Barum Continental se znásobil počet obyvatel a došlo k mohutné bytové výstavbě. (Město Otrokovice, 2016)

Za zmínku stojí vybudování moderní polikliniky, hotel Společenský dům, římskokatolický kostel sv. Vojtěcha i Beseda Otrokovice (kulturní a informační centrum) a náměstí, na kterém sídlí i budova radnice – Městského úřadu a knihovny. (Město Otrokovice, 2016)

Město Otrokovice má podřízené tyto příspěvkové organizace: DDM Sluníčko, MŠ Otrokovice, SENIOR Otrokovice, ZŠ Mánesova, ZŠ T. G. M. a ZŠ Trávníky Otrokovice. (Město Otrokovice, 2016)

6.1 Organizační struktura

Městský úřad je rozdělen do několika odborů a oddělení, přičemž v čele stojí starosta, místostarosta a tajemník. Organizační struktura je zobrazena na obrázku č. 1.

Obrázek 1 – Organizační struktura

Zdroj: Město Otrokovice, 2016 – směrnice o organizační struktuře

Následující popis jednotlivých odborů města je převzat z Organizačního řádu Městského úřadu Otrokovice.

Odbor evidenčně-správní (OES): Zajišťuje evidenci adres určených pro doručování, vyvěšování písemností na úřední desce úřadu, včetně elektronické podoby a ukládá pokuty za správní delikty.

Odbor ekonomický (EKO): Zajišťuje zpracování rozpočtu města, vedení účetnictví, zpracování analýz hospodaření města i jeho příspěvkových organizací.

Odbor majetko-právní (OMP): Zajišťuje správu majetku, jeho agendu (vyjma agendy městské zeleně) a zajišťuje agendu vymáhání pohledávek v rámci činnosti odboru přestupkového a exekučního.

Odbor rozvoje města (ORM): Plní úkoly při přípravě strategických rozvojových dokumentů města, zabezpečuje centrální nakupování pro úřad a řádný průběh zadávání veřejných zakázek.

Odbor provozní (PROV): Zabezpečuje provoz a správu budov úřadu a jejich zařízení, včetně materiálního zabezpečení provozu úřadu.

7 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ

Následující kapitola zahrnuje charakteristiku rozpočtu města ve sledovaných letech a následná horizontální a vertikální analýza příjmové a výdajové strany rozpočtu. Tyto analýzy budou využity také pro zhodnocení aktiv a pasiv. Dále budou využity vybrané ukazatele hospodaření a jejich vyhodnocení. Data využitá pro analýzu rozpočtu jsou čerpána z účetních a rozpočtových výkazů města Otrokovice v letech 2012 – 2016.

7.1 Charakteristika rozpočtu města

V této kapitole jsou shrnuty údaje získané z výročních zpráv a závěrečných účtů Města Otrokovice z let 2012 - 2016. Ve zkoumaných letech nebyl rozpočet města deficitní.

V roce 2012 se uskutečnilo několik úsporných opatření. Rozpočet byl plánován jako vyrovnaný, a to v celkové výši 304 800 tis. Kč. Ve skutečnosti pak došlo k úspoře ve výši 5 mil. Kč. Významným krokem bylo v tomto roce krácení rozpočtu, co se týče výdajů na platy zaměstnanců. Byl schválen rozpočet o cca 4% nižší, avšak díky regulačním opatřením čerpání mzdových prostředků a využití projektů Úřadu práce (zaměstnávání stážistů na dobu určitou) se podařilo rozpočet dodržet. Saldo tohoto roku skončilo s přebytkem ve výši 449 tis. Kč.

V roce 2013 byl schválen rozpočet přebytkový s celkovými příjmy ve výši 309 734 tis. Kč. Ve skutečnosti pak bylo dosaženo příjmů ve výši 320 030 tis. Kč s přebytkem 9 700 tis. Kč v porovnání s výdaji. V tomto roce došlo k 70 investičním akcím za více než 51 mil. Kč, přičemž 36% pocházelo z dotačních zdrojů.

V roce 2014 byl opět rozpočet sestavován jako vyrovnaný s celkovými příjmy ve výši 352 148,9 tis. Kč. Ve skutečnosti byly příjmy vyšší v přepočtu o více než 23 tis. Kč a rozpočet skončil přebytkem ve výši 12 167 tis. Kč. V tomto roce bylo realizováno a dokončeno 41 investičních akcí s celkovými výdaji 176 mil. Kč, přičemž necelou polovinu tvořily dotační zdroje. Významnou investiční akcí v tomto roce byla dotovaná stavba, Vjezd do areálu TOMA, ve výši 92mil. Kč. Jednalo se o částku, která byla určená na investice v rozpočtu roku 2015.

Začátkem roku 2015 hospodařilo město dle pravidel rozpočtového provizoria, jelikož nebyl přijat rozpočet města v roce 2014. Byly vykonány potřebné kroky pro přijetí řádného rozpočtu města a předložený rozpočet byl na únorovém zasedání ZMO schválen jako vyrovnaný s příjmy a výdaji ve výši 356 363 tis. Kč. Rozpočet na rok 2015 byl atypický

zejména kvůli rozsáhlé investiční akci z roku 2014, jelikož město mělo stále splatné faktury v investicích za provedení stavby. Částka byla splacena v březnu kombinací revolvingového úvěr, investičního úvěru (20 mil. Kč) a dotace poskytovatele dotace ROP Střední Morava (tzv. modifikovaná platba). Byla tak naplněna investice schváleného rozpočtu cca z 96%. Závěrečný účet byl vykázán s přebytkem, tentokrát ve výši 12 421 tis. Kč. Bylo realizováno a dokončeno 33 investičních akcí s výdaji 98 mil. Kč.

V roce 2016 byl rozpočet schválen jako vyrovnaný s příjmy a výdaji ve výši 389 941,8 tis. Kč. Ve skutečnosti byly rozpočtové příjmy překročeny o 1,853 mil. Kč. Příjmy z Daně z nemovitostí a DPH byly nižší, než se předpokládalo, což bylo kompenzováno vyšší daní z příjmu FO a PO a poplatku za uložení odpadu. Příjmy v roce 2016 jsou nižší než v roce 2015. Celkové výdaje byly oproti rozpočtu nižší a ve srovnání s rokem 2015 byly nižší o 62,896 mil. Kč.

V roce 2012 došlo ke snížení skutečných příjmů a výdajů o necelé 2% oproti schválenému rozpočtu. V dalších letech byly skutečné výdaje oproti schváleným vyšší v průměru o 3,4%, což bylo kompenzováno vyššími skutečnými příjmy o téměř 6,5%.

Tabulka 7 – Skutečné příjmy a výdaje (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Skutečné příjmy	299949	320030	375580	389842	349 474
Skutečné výdaje	299500	310330	363413	377421	314 525
Rozdíl	449	9700	12167	12421	34 949

Zdroj: účetní a rozpočtové výkazy města Otrokovice

V tabulce číslo 8 je vidět porovnání skutečných příjmů a výdajů v letech. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je ve všech letech kladný a má rostoucí charakter. Ve všech letech byly skutečné výdaje nižší, než se předpokládalo, což značí dobré hospodaření a správně sestavený rozpočet. Jak je vidět z tabulky číslo 8, v roce 2012 byly skutečné příjmy výrazně nižší, než bylo předpokládáno, tudíž rozpočet nebyl naplněn. Naopak v následujících letech byly skutečné příjmy vyšší, což je důkazem správně sestaveného rozpočtu. Příjmy se od roku 2012 neustále zvyšují, přičemž nejvyšší nárůst nastal v roce 2014.

Tabulka 8 – Úpravy příjmů (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Schválené příjmy	304800	309734	352149	356364	300288
Upravené příjmy	309496	323205	375557	389194	347 621
Skutečné příjmy	299949	320030	375580	389842	349 474

Zdroj: účetní a rozpočtové výkazy města Otrokovice

Tabulka číslo 9 se věnuje výdajům. Schvalované výdaje byly upravovány směrem nahoru ve všech zkoumaných letech. Skutečné výdaje pak byly nižší než upravený rozpočet.

Tabulka 9 – Úpravy výdajů (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Schválené výdaje	304800	306407	352149	356364	300 288
Upravené výdaje	309496	317773	374557	388194	329 927
Skutečné výdaje	299500	310330	363413	377421	314 525

Zdroj: účetní a rozpočtové výkazy města Otrokovice

V tabulce číslo 10 je zobrazena horizontální analýza příjmů a výdajů a výsledné saldo rozpočtu. Běžné příjmy uvedené v prvním řádku tabulky jsou součtem příjmů daňových, nedaňových a neinvestičních přijatých transferů.

Tabulka 10 – Saldo rozpočtu (v tis. Kč)

Položka rozvahy	Meziroční srovnání							
	2013/2012		2014/2013		2015/2014		2016/2015	
	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %
Daňové příjmy	21102	9,97%	7500	3,22%	650	0,27%	12740	5,29%
Nedaňové příjmy	-3193	-7,70%	7474	19,52%	-2395	-5,23%	3402	7,84%
Kapitálové příjmy	457	26,49%	-237	10,86%	663	34,09%	1613	61,85%
Přijaté transfery	1716	3,81%	40813	87,28%	15343	17,52%	-58121	-56,47%
Příjmy celkem	20082	6,70%	55550	17,36%	14261	3,80%	-40367	-10,35%
Běžné výdaje	13416	5,43%	17039	6,54%	1400	0,50%	2818	1,01%
Kapitálové výdaje	-2585	-4,95%	36044	72,60%	12608	14,71%	-65714	-66,85%
Výdaje celkem	10831	3,62%	53083	17,11%	14008	3,85%	-62896	-16,66%
Saldo rozpočtu	9251	2060,36%	2467	25,43%	253	2,08%	22529	181,39%

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Saldo rozpočtu vykazuje ve všech letech kladný výsledek s rostoucím charakterem. V roce 2016 byl zaznamenán největší nárůst salda rozpočtu, které zapříčinil růst daňových příjmů. V témže roce došlo k poklesu nedaňových příjmů a kapitálových výdajů. Meziroční růst téměř 72 % byl zaznamenán v roce 2014 a to u kapitálových výdajů. Příčinou růstu kapitálových výdajů byly investiční výdaje spojené s pořízením dlouhodobého hmotného majetku, konkrétně výstavba Vjezdu do areálu TOMA. Ze stejného důvodu došlo v témže roce ke zvýšení přijatých transferů, a to o více než 87,28 %. V roce 2015 nebyly meziroční změny významné. Saldo se v tomto roce zvýšilo pouze o dvě procenta. V roce 2016 došlo k více než 50% poklesu přijatých transferů. Příčinou snížení neinvestičních a investičních dotací bylo zpoždění ve zpracování podmínek poskytování dotací z EU na další období. Jelikož se rok 2016 z hlediska přijatých dotací řadí mezi slabší, předpokládá se zlepšení dotačních programů v letech 2017-2023.

7.1.1 Příjmová strana rozpočtu

Struktura příjmů města by se dala shrnout v této tabulce, ve které jsou znázorněny kategorie příjmů a jejich základní rozdělení.

Tabulka 11 – Kategorie příjmů

Daňové příjmy
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb
Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů
Daně ze zboží a služeb v tuzemsku
Majetkové daně
Kapitálové příjmy
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy
Nedaňové příjmy
Přijaté sankční platby a vratky transferů
Přijaté splátky půjčených prostředků
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem
Přijaté transfery
Investiční přijaté transfery
Neinvestiční přijaté transfery

Zdroj: účetní a rozpočtové výkazy města Otrokovice, vlastní zpracování

Rozpočtová skladba rozděluje příjmy do tříd, z nichž každá se dělí na několik položek. Zde jsou příklady položek jednotlivých tříd.

Třída 1 – Daňové příjmy: daně z příjmu FO ze závislé činnosti, ze samostatné činnosti, z kapitálových výnosů, daně z příjmu PO a daně za PO za obce, DPH, poplatků za uložení

odpadů, odvody za odnětí půdy ze ZPF, poplatek za komunální odpad, poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, odvod z loterií kromě automatů, příjmy za řídičské oprávnění, odvody z výherních hracích přístrojů, ostatní odvody z vybraných činností, správní poplatky, daně z nemovitých věcí.

Třída 2 – Nedaňové příjmy: Příjmy z poskytování služeb a výrobků, z prodeje zboží, ostatní příjmy z vlastní činnosti, odvody příspěvkových organizací, příjmy z úroků, příjmy z podílů na zisku a dividend, nekapitálové příspěvky a náhrady
Třída 3 – Kapitálové příjmy: příjmy z prodeje pozemků, z prodeje ostatních nemovitostí a příspěvky na pořízení DM.

Třída 3 – Kapitálové příjmy.

Třída 4 – Dotace: transfery ze státního rozpočtu, neinvestiční přijaté transfery od obcí a krajů, nedávkové transfery, podpora stavu přírody.

V následující tabulce je přehled skutečných příjmů města, rozdělených do čtyř kategorií: příjmy daňové, kapitálové, nedaňové a přijaté transfery a jejich následující dělení.

Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech

Tabulka 12 – Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Daňové příjmy	70,58%	72,74%	63,98%	61,81%	72,59%
Nedaňové příjmy	13,83%	11,97%	12,19%	11,13%	13,38%
Kapitálové příjmy	0,58%	0,68%	0,52%	0,67%	1,21%
Přijaté transfery	15,02%	14,61%	23,32%	26,40%	12,82%

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší podíl příjmů města tvoří daňové příjmy a nejmenší složkou příjmů jsou příjmy kapitálové. Nejvyšší podíl daňových příjmů představují daně z příjmu fyzických a právnických osob a daň z přidané hodnoty. Podíl přijatých transferů se v letech 2014 a 2015 zvýšil. Jednak byla v roce zahájena velká investiční výstavba a zároveň bylo přijato několik dalších menších dotací. V roce 2015 představovaly nejvyšší podíl transferů investiční přijaté transfery od regionálních rad a neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Naopak v roce 2016 se značně snížil. Příčinou bylo zpoždění ve zpracování podmínek poskytování dotací z EU na další období. Významnou položkou nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu majetku, ale také odvody přebytků příspěvkových organizací.

Nejvyšší položkou příjmů jsou **daňové příjmy**, které v jednotlivých letech činí přes 60%. I přesto, že procentuální podíl daňových příjmů se po roce 2013 snižuje, daňové příjmy v jednotlivých letech rostou. Svou výší 253 682 tis. Kč jsou daňové příjmy v roce 2016 nejvyšší od roku 1999. V roce 2014 došlo k výraznému zvýšení příjmů z přijatých transferů téměř o 88%. Nejvýznamnější položkou daňových příjmů jsou daně z příjmů. V těsném závěsu jsou pak daně ze zboží a služeb v tuzemsku. Příjmy z DPH se však v roce 2016 snížily, což bylo vyrovnáno daněmi z příjmu FO a PO.

Méně finančně významnou položkou příjmů jsou pak **kapitálové příjmy**, které tvoří v průměru 0,61% celkových příjmů. Řádově se pohybují v průměru okolo 2 100 tis. Kč a jsou tvořeny příjmy z prodeje majetku města (zejména pozemků, městských bytů a domů včetně pozemků). S postupným zmenšováním objemu majetku města, který by bylo možno prodat, klesá objem kapitálových příjmů. Co se týče příjmů z prodeje nemovitostí, příjmy stagnují.

Nedaňové příjmy tvoří v průměru 12,3% celkových příjmů. V průběhu let mají kolísavý charakter, avšak nejde o významné meziroční změny. Více než 80% nedaňových příjmů tvoří příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem. V roce 2015 byly nedaňové příjmy o 2 395 tis. Kč nižší oproti roku 2014. Příčinou byly především nižší odvody příspěvkových organizací městu. K vysokému meziročnímu nárůstu došlo v roce 2014 u příjmů z prodeje nekapitálového majetku a ostatních příjmů, přičemž v předchozím roce byl oproti roku 2012 zaznamenán pokles o téměř 40%. V roce 2016 došlo opět k navýšení kapitálových příjmů ve srovnání s příjmy roku 2015 o 1,613 mil. Kč. Ostatní nedaňové příjmy jsou nejvíce ovlivňovány položkou přijatých nekapitálových příspěvků a náhrad.

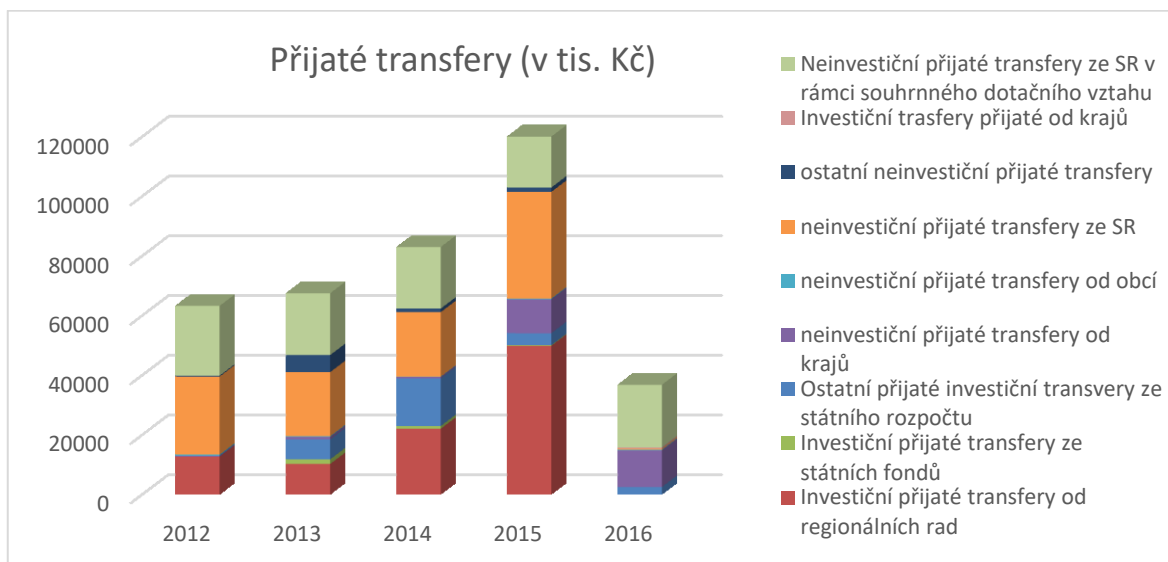
Objem **přijatých dotací** se od roku 2012 neustále zvyšuje, přičemž v průměru tvoří okolo 19,8% celkových příjmů města. Nejvyšší nárůst nastal v roce 2015, kdy tvoří 26,4% celkových příjmů a oproti roku 2014 vzrostl o 13,2%. V roce 2015 dosáhly celkové přijaté transfery výše 102,918 mil. Kč, přičemž nejvyšší položku tvoří přijaté dotace na výkon státní správy ve výši 20,602 mil. Kč.

Tabulka 13 – Výše přijatých transferů v letech 2012-2016 (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Investiční přijaté transfery	12 655	18 472	38 942	54 089	2 935
Neinvestiční přijaté transfery	32 392	28 290	48 632	48 825	41 862

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Přijaté transfery v roce 2016 jsou značně nižší, avšak v následujících letech se očekává zlepšení přípravy dotačních programů. Tabulka č. 13 představovala pouze souhrnné stavy investičních a neinvestičních transferů, kdežto v následujícím grafu je znázorněno podrobné členění jednotlivých investičních i neinvestičních příjmů v jednotlivých letech.

Graf 1 – Přijaté transfery v letech 2012-2016 (v tis. Kč)

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní zpracování

Nelze souhrnně konstatovat, že daný typ transferu je nejvyšším zdrojem příjmu. Dle grafu je zřejmé, že například Investiční přijaté transfery od regionálních rad mají kolísavý charakter. V roce 2013 jsou nejnižší, přičemž v roce 2015 tvoří největší část transferů. Na první pohled je patrné, že v roce 2016 došlo k velkému snížení přijatých transferů. Pouze ve dvou sledovaných letech (2015, 2016) byly přijaty neinvestiční transfery od krajů.

Jako **vlastní příjmy** označujeme souhrn daňových, nedaňových a kapitálových příjmů.

Za **běžné příjmy** považujeme souhrn daňových a nedaňových příjmů a neinvestičních přijatých transferů.

7.1.2 Výdajová strana rozpočtu

Vykazovaná struktura výdajů má následující podobu:

Tabulka 14 – Kategorie výdajů

Běžné výdaje
Neinvestiční nákupy a související výdaje
Neinvestiční půjčené prostředky
Neinvestiční transfery do zahraničí
Neinvestiční transfery obyvatelstvu
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi Peněžními fondy téhož subjektu
Ostatní neinvestiční výdaje
Platy a podobné a související výdaje
Kapitálové výdaje
Investiční nákupy a související výdaje
Investiční půjčené prostředky
Investiční transfery

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Dle rozpočtové skladby jsou výdaje děleny do dvou tříd, a to Třída 5 – Běžné výdaje a Třída 6 – kapitálové výdaje a dále rozděleny dle odvětví.

Tabulka číslo 16 zobrazuje procentuální podíly běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích v jednotlivých letech.

Tabulka 15 – Vertikální analýza výdajů (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Běžné výdaje	247 265	260 681	277 720	279 120	281 938
<i>podíl na celkových výdajích</i>	<i>82,56%</i>	<i>84,00%</i>	<i>76,42%</i>	<i>73,95%</i>	<i>89,64%</i>
Kapitálové výdaje	52 234	49 649	85 693	98 301	32 587
<i>podíl na celkových výdajích</i>	<i>17,44%</i>	<i>16,00%</i>	<i>23,58%</i>	<i>26,05%</i>	<i>10,36%</i>
Výdaje celkem	299 499	310 330	363 413	377 421	314 525

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Vertikální analýza výdajů v předchozí tabulce značí majoritní podíl běžných výdajů oproti kapitálovým. V letech 2014 a 2015 došlo ke snížení výdajů běžných a nárůstu kapitálových výdajů, což bylo spojeno se zvýšením investičních nákupů. V roce 2016 opět narostl podíl běžných výdajů téměř na 90%.

Běžné výdaje v roce 2012 tvoří 82,56% celkových výdajů a jejich nejvýznamnější položkou jsou neinvestiční nákupy a související výdaje (34,79%). V roce 2014 můžeme pozorovat velký skok u ostatních neinvestičních výdajů, kdy nastala změna o více než 100% a v následujícím roce přišel další obrat do podobných hodnot jako v roce 2013.

Tabulka 16 – Výše běžných výdajů v letech 2012-2016 (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Neinvestiční nákupy a související výdaje	86 019	91 359	94 440	90 030	97 532
Neinvestiční půjčené prostředky	0	0	30	45	0
Neinvestiční transfery do zahraničí	100	0	100	0	50
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	1 534	1 573	1 624	1 738	1 868
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	34 251	37 075	34 813	34 692	35 437
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu	49 607	49 838	63 100	66 618	59 121
Ostatní neinvestiční výdaje	9	1 328	-7	1 678	1 956
Platy a podobné a související výdaje	75 745	79 506	83 620	84 318	85 974

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Nejvyššími položkami jsou výdaje na platy a neinvestiční nákupy. Výdaje na platy mají rostoucí charakter. Město využívá také dotace z úřadu práce a v rámci projektů zaměstnává některé zaměstnance s příspěvkem na plat z Evropských fondů.

V rámci snižování nákladů na provozní výdaje města začalo město využívat centrálních nákupů elektrické energie, služeb mobilního operátora, pojištění vozidel, nákup kancelářských potřeb nebo například zavedení centrálního tisku.

Kapitálové výdaje jsou zastoupeny především investičními nákupy, které tvoří téměř 98%.

Tabulka 17 – Výše kapitálových výdajů v letech 2012-2016 (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Investiční nákupy a související výdaje	51 167	49 164	84 353	97 636	31 838
Investiční půjčené prostředky	158	485	560	266	0
Investiční transfery	910	0	780	398	749

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Největší položkou jsou investiční nákupy, do kterých se řadí pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a pozemků. Investiční půjčené prostředky jsou zejména prostředky půjčené obyvatelům. Investiční transfery jsou poskytovány například neziskovým organizacím (spolkům) a nefinančním podnikatelským subjektům.

V tabulce číslo 18 je znázorněn podíl investic na výdajích. Jak je vidět, nejvyšší procentuální podíl je vykazován v roce 2015, což je dáno velkým množstvím investičních akcí, které byly uskutečněny v roce 2014 a 2015. Růst investic do oprav a údržby svědčí o dobré péči o majetek města. V letech 2012 a 2013 neproběhly významné investiční akce

a město se připravovalo na velkou investiční akci v podobě Vjezdu do areálu TOMA plánovanou na rok 2014. Tato akce byla dokončena v roce 2015.

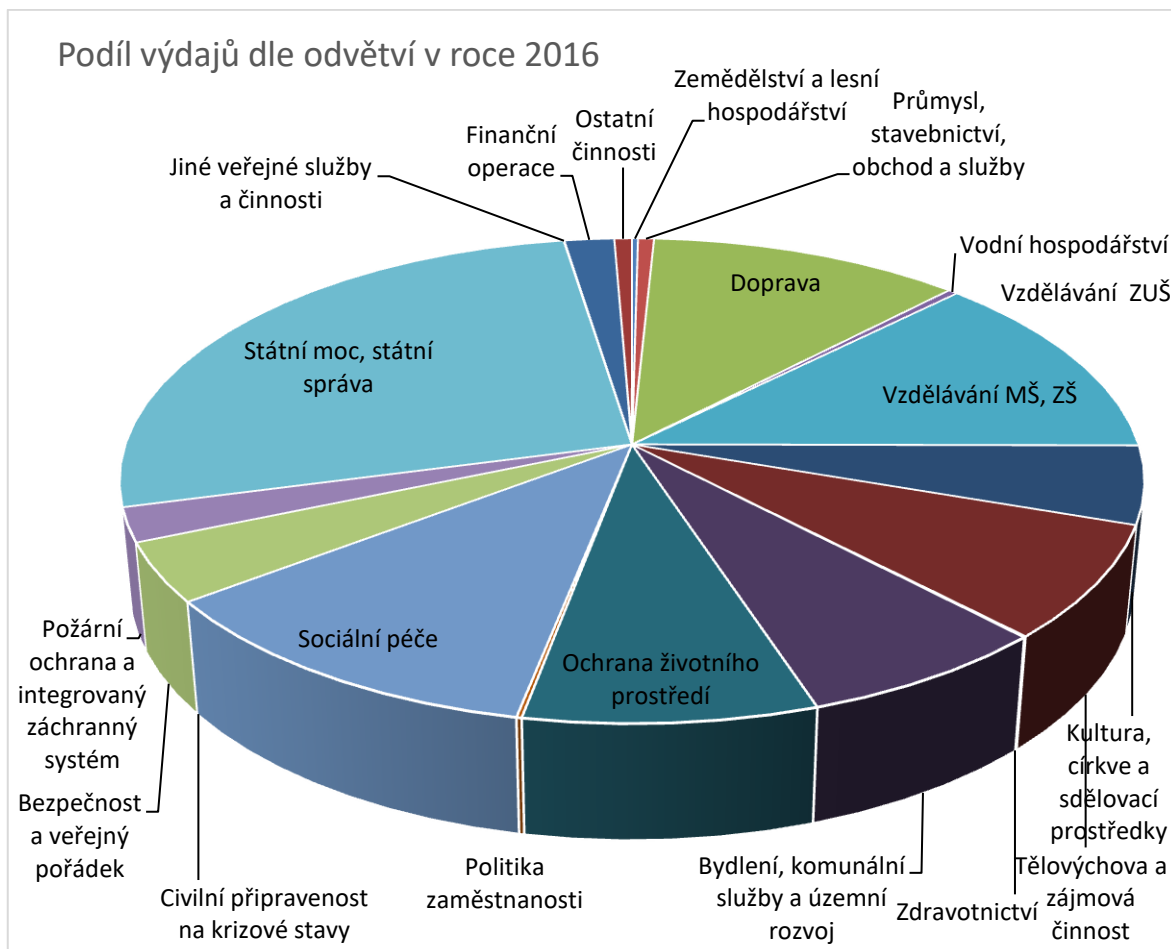
Tabulka 18 – Podíl investic na celkových výdajích

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Podíl investic na celkových výdajích	17,44%	16,00%	23,58%	26,00%	10,36%
Podíl investic, oprav a udržování na celkových výdajích	26,81%	25,47%	31,80%	33,65%	22,41%

Zdroj: závěrečný účet města Otrokovice 2016, vlastní úprava

Podíly investic na celkových výdajích činí průměrně 18,68 % a podíl investic, oprav a udržování na celkových výdajích činí v průměru 28,03 %. Podíl investic na celkových výdajích v roce 2016 je nejnižší ze sledovaných let a jeho příčinou jsou nejasnosti v poskytování investičních dotací. Díky tomu byly odloženy plánované investiční akce na další rok. Například rekonstrukce sportovní haly, která byla odložena na rok 2017, způsobila, že výdaje na opravy a udržování byly vyšší než investice.

V závěrečném účtu města jsou výdaje rozděleny dle odvětví. Jejich procentuální výše a složení je znázorněna v následujícím grafu. Pro účel vytvoření grafu bylo využito údajů roku 2016.

Graf 2 - Podíl výdajů dle odvětví v roce 2016

Zdroj: závěrečný účet 2016, vlastní zpracování

Nejvyšší podíl na celkových výdajích má odvětví státní moci a státní správy, kdežto v předchozím roce dominoval podíl dopravy. Významné zastoupení mají výdaje na Sociální péči, ochranu životního prostředí a vzdělávání MŠ a ZŠ.

Následující výčet jednotlivých odvětví byl zpracován na základě výroční zprávy, závěrečného účtu z roku 2015 a účetních výkazů.

Zemědělství a lesní hospodářství – toto odvětví zahrnuje výdaje na psy (sáčky, krmivo a pobyt odchycených psů), odchyt holubů, celoplošnou deratizaci města, podporu chovu včel a ochránců přírody.

Průmysl, stavebnictví, obchod a služby- především výdaje na propagaci města, výdaje na provoz turistického informačního centra (TIC) a nákup propagačních předmětů.

Doprava – Podíl tohoto odvětví na celkových výdajích činí 31,48% k 31. 12. 2015. Zahrnuje provozní výdaje na údržbu a čištění místních komunikací, opravy a úpravy

chodníků, parkovišť, cyklostezek, zastávek MHD. Velkou investiční akcí v podobě Vjezdu do areálu TOMA narostly v roce 2014/2015 výdaje v tomto odvětví o téměř 52 mil. Kč. Město v předchozích letech budovalo také cyklostezku, která spadá do tohoto odvětví.

Vodní hospodářství – zahrnuje výdaje na opravy a údržbu městské kanalizace, protipovodňových zdí nebo provoz fontán. Nejvýznamnější položkou jsou platby za správu kanalizační sítě.

Školství a vzdělávání - zahrnuje výdaje na mateřské, základní a střední školy. Příspěvkové organizace města ve školství ukončily rok 2015 s přebytkem. Případné ztráty z hlavní činnosti PO byly pokryty zisky z činnosti doplňkové.

Kultura, sdělovací prostředky a církve – zahrnuje příspěvek na činnosti Besedy Otrokovice a Velkého sálu, které mají na starosti kulturní události. Dále příspěvky na provoz městské knihovny a její pobočky i výdaje spojené s městskými novinami, obřady a občanské záležitosti.

Tělovýchova a zájmová činnost – zahrnuje příspěvky organizacím, klubům a spolkům provozující sportovní činnost a organizované akce. Např. TJ Jiskra Otrokovice, FC Viktoria Otrokovice, FK Panthers Otrokovice. Další výdaje jdou na provoz a údržbu sportovních zařízení, která vlastní město (sportovní hala, koupaliště, PO DDM Sluníčko).

Zdravotnictví – zahrnuje výdaje na provoz zdravotnických zařízení. Dotace zařízením, které souvisí s péčí o občany, spolkům zdravotně postižených, Babybox o. s. a dalším spolkům a nadacím. (Nadace kostní dřevě, Český červený kříž a jiné)

Bydlení, komunální služby a územní rozvoj – zahrnuje výdaje na údržbu či rekonstrukci městských bytů a nebytových prostor, výdaje na veřejné osvětlení a provoz městského hřbitova.

Ochrana životního prostředí – zahrnuje výdaje na péči o městskou zeleň, odpadové hospodářství, péči o chráněné části přírody a ekologii.

Politika zaměstnanosti – výdaje na podporu zaměstnanosti (např. u zdravotně postižených).

Sociální služby, péče a pomoc – zahrnuje příspěvky na stravování důchodců, sociálně právní ochranu dětí, výdaje na kluby důchodců a Domovinku, dotace organizacím (Charita Sv. Anežky, Naděje Otrokovice).

Civilní připravenost na krizové stavy – výdaje související s povodněmi, přírodními kalamitami a humanitární pomocí.

Bezpečnost a veřejný pořádek – zahrnuje výdaje na městskou policii a dohled nad městem (kamerový systém).

Požární ochrana a IZS – výdaje na vybavení a činnost hasičů a podporu činnosti dobrovolných hasičů a dalších složek integrovaného záchranného systému.

Veřejná správa a služby – výdaje související s činností veřejné správy, vyplacené mzdy úředníkům.

Finanční operace – zahrnuje úroky z úvěrů, bankovní poplatky, platbu daně z příjmu za město.

Ostatní činnosti – zahrnují vyúčtování dotací a odvody vratek dotací.

7.1.3 Financování

V tabulce je přehled financování v jednotlivých letech. Položka přijaté půjčené prostředky vykazuje ve skutečnosti pouze účetní případy zaúčtované na položku 8xx3.

Přebytek v roce 2015 byl využit ke snížení čerpání bankovních úvěrů, které se snížily ke konci roku celkem o 11,477 mil. Kč. Stejně tak přebytky v ostatních letech byly využity především k umoření úvěrů.

Tabulka 19 – Financování 2012-2016 (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Změna stavu krátkodobých BÚ	3 934	116	-1 723	-1 109	-1 394
Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky	89 900	30 000	35 000	40 000	3 000
Uhrazené splátky dlouhodobých půjček	-94 759	-39 959	-44 959	-51 477	-36615
Operace, které nejsou příjmem/výdajem	476	143	-486	164	59
Financování	-449	-9 700	-12 167	-12 421	-34 950

Zdroj: účetní výkazy města, vlastní úprava

7.2 Analýza aktiv a pasiv

V tabulce je zachyceno základní **rozdělení aktiv**. Stálá aktiva, konkrétně dlouhodobý hmotný majetek tvoří největší část aktiv (přes 83%). Nejmenší vykazovanou položkou jsou

zásoby, které nedosahují ani jednoho procenta. Naopak nejnižší položkou je dlouhodobý nehmotný majetek se zastoupením méně než 1% stálých aktiv.

Tabulka 20 – Horizontální analýza aktiv v letech 2012-2016

Položka rozvahy	Meziroční srovnání							
	2013/2012		2014/2013		2015/2014		2016/2015	
	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %
Aktiva	25 786	1,50	187 525	10,78	-127 920	-6,64	-23 520	-0,01
Stálá aktiva	21 932	1,31	160 574	9,46	-106 862	-5,75	-26 708	-0,02
DNM	-1109	-40,40	-990	-60,51	32	4,95	52	0,08
DHM	22 957	1,61	161 935	11,18	-107 380	-6,67	-26 138	-0,02
DFM	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-263	0,00
Dlouhodobé pohledávky	85	4,68	-371	-19,50	485	31,66	-359	-0,18
Oběžný majetek	3 854	9,89	26 951	62,92	-21 058	-30,18	3 189	0,07
Zásoby	1	3,45	-11	-36,67	-6	-31,58	-6	-0,46
Krátkodobé pohledávky	2 871	13,53	24 835	103,07	-21 665	-44,28	206	0,01
KFM	982	5,54	2 127	11,37	613	2,94	2 988	0,14

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Dlouhodobý finanční majetek stagnuje na stejné výši. V roce 2014 došlo k výraznému poklesu dlouhodobého nehmotného majetku a to o 60,51%. Naopak se zvýšila stálá aktiva o 9,46%, především díky zařazení stavby Vjezdu areálu TOMA do majetku.

Co se týče oběžného majetku, město nevykazuje velké zásoby. Nejvyšší stav tedy zaznamenáváme v krátkodobých pohledávkách, přičemž v roce 2014 byla jejich hodnota nejvyšší. Vzrostly skokově o 103% a v roce 2015 se snížily o necelých 45%.

Převážnou většinu **pasiv** tvoří vlastní kapitál. Součástí vlastních prostředků je také výsledek hospodaření, který je ve všech letech kladný a má rostoucí charakter, což svědčí o dobrém hospodaření. Cizí zdroje se pohybují pod hranicí 10%, avšak v roce 2014 došlo k nárůstu cizího kapitálu 3,7%. Příčinou bylo zvýšení krátkodobých závazků, které se v roce 2015 opět snížily. V letech 2012-2016 nebyly tvořeny žádné rezervy.

Tabulka 21 - Horizontální analýza pasiv v letech 2012-2016

Položka rozvahy	Meziroční srovnání							
	2013/2012		2014/2013		2015/2014		2016/2015	
	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %	absolutní změna v tis. Kč	změna v %
Pasiva	25786	1,50	187525	10,78	-127920	-6,64	-23520	-0,01
Vlastní kapitál	32510	2,10	99016	6,26	-20571	-1,22	8635	0,01
Jmění ÚJ a upravující položky	19133	1,35	61553	4,29	-39270	-2,62	-5897	0,00
Fondy ÚJ	-5180	-45,02	86	1,36	88	1,37	-28	0,00
Výsledek hospodaření	18558	15,33	37376	26,77	18611	10,51	14560	0,07
Cizí zdroje	-6724	-4,05	88509	55,52	-107349	-43,30	-32155	-0,23
Dlouhodobé závazky	-9604	-7,10	-10869	-8,65	-11352	-9,89	-28920	-0,28
Krátkodobé závazky	2880	9,31	99377	293,82	-95995	-72,07	7870	0,21

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

V roce 2016 byly meziroční změny nejnižší ze zkoumaných let.

7.3 Vybrané ukazatele hospodaření

Ukazatelů, které slouží k analyzování hospodaření je celá řada. Mezi základní patří analýza absolutních ukazatelů. Ta byla použita v předchozí kapitole a ilustrovala podíly jednotlivých příjmů a výdajů, nejen formou změn v čase, ale také formou podílu dvou hodnot.

Dalšími ukazateli jsou zadluženost a likvidita. Při přezkoumání hospodaření územních samosprávních celků a dobrovolných svazků obcí, musí být využit také ukazatel podílu pohledávek a závazků na rozpočtu územního celku a podíl zastaveného majetku na celkovém majetku.

7.3.1 Zadluženost

Co se týče věřitelského rizika neboli celkové zadluženosti města, nejvyšší je vykazována v roce 2014, kdy došlo k vyššímu nárůstu závazků, především krátkodobých (vůči

dodavatelům). V roce 2015 došlo k jejich opětovnému snížení a město se tak dostalo ve zkoumaném období do nejnižší míry zadluženosti. Nízká míra tohoto ukazatele je dobrým znakem pro banky při posuzování žádosti o úvěr. Nárůst tohoto ukazatele souvisí s povinným předfinancováním projektů, na které mají obce slíbenou podporu z evropských fondů.

V tabulce číslo 22 jsou vyobrazeny výsledky vybraných ukazatelů zadluženosti v jednotlivých letech.

Tabulka 22 - Ukazatele zadluženosti v letech 2012-2016

Ukazatele zadluženosti	2012	2013	2014	2015	2016
Věřitelské riziko	9,69%	9,16%	12,86%	7,81%	6,10%
Koeficient samofinancování	90,31%	90,84%	87,14%	92,19%	93,90%
Podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu	0,11	0,10	0,15	0,08	0,07
Dlouhodobá zadluženost kapitálu	0,09	0,08	0,07	0,06	0,04
Míra finanční samostatnosti	9,32	9,91	6,77	11,80	15,38

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Koeficient samofinancování je doplňkem ukazatele věřitelského rizika a vyjadřuje, jakou měrou se podílí vlastní zdroje na celkovém objemu pasiv. Obecně se doporučuje, aby tento ukazatel neklesal pod úroveň 30%. Vysoká míra tohoto ukazatele značí dlouhodobou stabilitu a znázorňuje, jakým způsobem je podnik schopen financovat svá aktiva. V případě města Otrokovice je tedy zřejmé, že z více než 90% převažuje samofinancování a zadluženost je minimální. Vzhledem k tomu, že vlastní kapitál je nejdražším způsobem financování, může mít vysoká hodnota nepříznivý vliv na rentabilitu společnosti. V případě municipální sféry se však tento ukazatel posuzuje s jinou tolerancí.

Podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu je ve všech zkoumaných letech < 1 , což znamená, že cizích zdrojů je méně než vlastních a jde o poměrně nízkou zadluženost. V případě zvyšování podílu cizích zdrojů dochází také k nárůstu tohoto ukazatele.

Dlouhodobá zadluženost vlastního kapitálu je důležitým ukazatelem pro banku z hlediska poskytování úvěru a dle výsledků analýzy lze konstatovat, že hodnoty jsou nízké a pro banku dobré.

Míra finanční samostatnosti zobrazuje, kolik jednotek vlastního jmění kryje jednu jednotku cizího kapitálu (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 105). V roce 2015 připadá na jednotku cizího kapitálu přes 11 jednotek vlastního kapitálu, což značí velkou převahu vlastního

jmění. V předchozím roce to bylo okolo 6 jednotek, jelikož došlo k velkému nárůstu krátkodobých závazků. V roce 2016 připadá na jednotku cizího kapitálu přes 15 jednotek, jelikož krátkodobé závazky v tomto roce byly na nízké úrovni.

K největším pohybům úvěrového čerpání došlo v roce 2015. K 1. 1. 2015 byl čerpán úvěr ve výši 90,165 mil. Kč. Toto bylo zapříčiněno jednorázovou úhradou částky související s investiční akcí stavby Vjezdu do areálu TOMA. V březnu roku 2015 došlo k výraznému zvýšení úvěrového zatížení města. Během roku se úvěrové zatížení postupně snižovalo až na 78,7 mil. Kč. Snižování bylo urychleno díky skutečným příjmům, které byly oproti schválenému rozpočtu vyšší o 9,37% a zároveň díky nižším výdajům o 2,78% z upraveného rozpočtu.

Tabulka 23 – Snižování úvěrů (v mil. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016
Úvěr k 1.1.	114,941	110,082	100,124	90,165	78,689
úvěr k 31.12.	110,082	100,124	90,165	78,689	45,174
Snížení úvěru	4,859	9,958	9,959	11,477	33,615
Výše investic	52,234	49,649	85,693	98,301	32,587

Zdroj: závěrečný účet města Otrokovice, 2016

Z tabulky je vidět, že město je schopno splácet své úvěry přijaté před rokem 2012 a současně je schopno investiční výstavby. Současná úroková míra je v takové výši, která nepředstavuje pro město hrozbu. V dalších letech se dá předpokládat její nárůst, jelikož již nemá kam klesat.

Tabulka 24 – Přijaté úvěry a nesplacený zůstatek (v mil. Kč)

Rok přijetí	Sjednaný rámec	Druh	Nesplacený zůstatek k 31. 12. 2016
2010	50 mil. Kč	investiční úvěr	20,248 mil. Kč
2012	100 mil. Kč	revolvingový úvěr	8,0 mil. Kč
2014	20 mil. Kč	investiční úvěr	16,826 mil. Kč

Zdroj: závěrečný účet města Otrokovice, 2016, vlastní úprava

V roce 2016 mělo město Otrokovice sjednány tři bankovní úvěry, přičemž dva z nich byly investiční a jeden revolvingový. Věřitelem je ve všech případech Komerční banka a.s. Praha. Investiční úvěr z roku 2010 byl plně vyčerpán v roce 2011 a poté byl již splácen pravidelnou splátkou 0,413 mil. Kč měsíčně. Investiční úvěr přijatý závěrem roku 2014 byl využit k financování investiční akce výstavby Vjezdu do areálu Toma. V lednu 2015 byl čerpán 1,0 mil. Kč a v březnu zbylých 19,0 mil. Kč. Od února je splácen měsíční splátkou 0,138 mil. Kč. K 31. 12. 2016 činí nesplacený zůstatek 16,826 mil. Kč. K 1. 1. 2015 bylo

čerpáno 60 mil. Kč z revolvingového úvěru a v lednu a červnu téhož roku bylo čerpáno dalších 35 mil. Kč. V pěti splátkách bylo v tomto roce splaceno 45 mil. Kč. Sjednaný rámec revolvingového úvěru byl v roce 2012 100 mil. Kč. K 1. 1. 2016 bylo čerpáno 35 mil. Kč a v únoru, červnu a červenci bylo splaceno po 10 mil. Kč. V prosinci byly čerpány 3 mil. Kč. Úvěr byl definitivně splatný v lednu 2017, kdy skončil.

Ukazatel úrokového krytí dosahoval v roce 2014 hodnoty 37 a v letech 2013 a 2015 se hodnota pohybovala nad hodnotou 22, což vypovídá o vysoké schopnosti města hradit náklady spojené s využíváním cizího kapitálu. V roce 2016 se hodnota úrokového krytí vyšplhala na 33,5. Pouze v roce 2012 bylo úrokové krytí s hodnotou necelé 4, ale i tato hodnota znamená, že město bylo schopno pokrýt bez problému nákladové úroky.

7.3.2 Likvidita

Běžná likvidita – Bývá nazývána i jako celková likvidita. Tento ukazatel považuje všechny položky oběžných aktiv za prostředky využitelné k úhradě závazků. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 100). Pokud se prodávaný majetek prodá rychle, jedná se o vysokou likviditu. Nejlikvidnější jsou samozřejmě prostředky v pokladně a prostředky na BÚ, nejméně likvidní jsou pak budovy. Hodnota celkové likvidity by se neměla nikdy pohybovat v intervalu $<0;1>$. Doporučená hodnota by se měla pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5.

Peněžní (okamžitá) likvidita – je tvořena nejlikvidnějším majetkem, tudíž prostředky na účtu obce a prostředky v pokladně. Doporučená hodnota je stanovena v rozmezí $(0,1) 0,2 – 0,5 (0,7)$. U municipálních jednotek bývá ke konci roku většinou vyšší. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 102)

Pohotová likvidita – z objemu oběžných aktiv je vyjmuta nejméně likvidní položka (zásoby). Doporučovaná hodnota je stanovena v rozpětí $(0,7) 1 – 1,5$. Hodnota jedná představuje vyrovnanost krátkodobých pohledávek a závazků. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 102)

V následující tabulce jsou zobrazeny hodnoty běžné a peněžní likvidity. Vzhledem k tomu, že obec nevykazuje vysoké zásoby, jsou hodnoty pohotové likvidity téměř stejné, jako hodnoty likvidity běžné.

Tabulka 25 – Likvidita v letech 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Běžná likvidita	1,26	1,27	0,52	1,31	1,53
Okamžitá likvidita	0,57	0,55	0,16	0,58	0,72

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Vzhledem k faktu, že u municipálních jednotek bývá hodnota peněžní likvidity na konci roku vyšší, jeví se hodnoty ve všech letech jako vhodné, jelikož o mnoho nepřesahují doporučenou hranici. V roce 2014 byl zaznamenán větší výkyv, což bylo zapříčiněno vysokým nárůstem krátkodobých závazků z investiční výstavby. Hodnota ukazatele nižší než 0,2 (0,1) značí vysoký podíl krátkodobých závazků a není zaručena likvidita.

Pohotová likvidita dosahuje díky velmi nízkým zásobám stejných hodnot jako běžná likvidita. Vyjma roku 2014 dosahuje doporučených hodnot. Výkyv byl opět zapříčiněn růstem krátkodobých závazků z investiční výstavby. V roce 2016 byla doporučená hodnota překročena, ale pouze minimálně.

Běžná likvidita města se pohybuje pod doporučenou hranicí uvedenou v teoretické části (1,5-2,5), zejména pak v roce 2014. Pouze v roce 2016 bylo dosaženo doporučené likvidity. Dle ustanovení Ministerstva financí ČR by obce, jejichž ukazatel běžné likvidity se bude pohybovat v rozmezí $<0;1>$ a podíl jejich cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům bude vyšší než 25%, budou požádány o doložení zdůvodnění neuspokojivého stavu a dodají stanovisko zastupitelstva obce. (Provazníková, 2015, s. 186). Město se pohybovalo nad rozmezím od 1 výše, kromě roku 2014. Hodnota v tomto roce sice nesplňuje kritérium MFČR, ale zároveň podíl cizích zdrojů na celkových aktivech nepřesáhl 25 %, tudíž město nebylo osloveno ke zdůvodnění neuspokojivého stavu.

7.3.3 Ukazatele aktivity

V tabulce 26 jsou zaznamenány hodnoty ukazatelů aktivity.

Obrat kapitálu znázorňuje, jaké množství zdrojů je konvertováno v ročních výnosech. Doporučená hodnota obratu kapitálu je minimálně 1, což město ani v jednom roce nesplňuje. V podstatě lze říci, že z jedné koruny majetku nebylo dosaženo ani celé jedné koruny výnosů. Aby bylo dosaženo vyšších hodnot, mohl by být například prodán majetek, který není žádným způsobem využíván.

Tabulka 26 – Ukazatele aktivity v letech 2012 - 2016

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016
Obrat kapitálu	0,17	0,18	0,17	0,18	0,19
Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech (počet let)	5,86	5,39	5,52	5,36	5,09
Doba obratu pohledávek (počet dnů)	26,75	27,54	52,34	30,04	29,21
Doba obratu závazků (počet dnů)	39,06	41,08	160,27	43,47	50,08
Poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků	0,68	0,67	0,33	0,69	0,58

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní zpracování

Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech je ve všech letech bez větších výkyvů a hodnoty se pohybují okolo 5. Vyjadřuje počet let, za který by se stávající objem stálých aktiv obrátil v objemu výnosů určitého roku. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 114). Tudíž ve všech zkoumaných letech by se objem stálých aktiv obrátil v objemu výnosů přibližně za 5 let.

Doba obratu pohledávek vyjadřuje, za kolik dní obec dostane zapláceno za své pohledávky. Doba obratu závazků znamená, jak rychle obec uhradí své závazky. Doba obratu pohledávek města se pohybuje v rozmezí 26 – 53 dny, kdežto doba obratu závazků je v rozmezí 39 – 161 dny. Jelikož je doba obratu pohledávek nižší než doba úhrady závazků, je zřejmé, že město získává prostředky z pohledávek dříve, než hradí své závazky. Pro obec je tato situace výhodná.

7.3.4 Podíl cizích zdrojů na aktivech

Tabulka zobrazuje vývoj podílu cizích zdrojů města Otrokovice na celkových aktivech.

Tabulka 27 – Podíl cizích zdrojů na aktivech (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016
Cizí zdroje	166 144	159 420	247 929	140 580	108 425
Aktiva	1 714 217	1 740 003	1 927 528	1 799 608	1 776 088
Podíl CZ/A (v %)	9,69%	9,16%	12,86%	7,81%	6,10%

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Největší skok byl zaznamenán v roce 2014, kdy se zvýšily nejen cizí zdroje, ale také aktiva. Důvodem je investiční akce, která způsobila nárůst majetku, ale také závazků ze strany města.

7.3.5 Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu

Tento ukazatel vyjadřuje, za kolik let by bylo město schopno splatit své dlouhodobé úvěry, pokud by k jejich splacení využila přebytky celého salda běžného rozpočtu.

Tabulka 28 – Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu v letech 2012-2016 (v tis. Kč)

Položka	2012	2013	2014	2015	2016
Dlouhodobé úvěry	110 083	100 124	90 165	78 689	45 074
Přijaté dlouhodobé návratné finanční výpomoci	0	0	0	0	0
Dluh celkem	110 083	100 124	90 165	78 689	45 074
Běžné příjmy	285 569	299 376	334 692	333 140	342 319
Běžné výdaje	247 265	260 681	277 720	279 120	281 938
Saldo běžného rozpočtu	38 304	38 695	56 972	54 020	60 381
Výše dluhu/saldo	2,87	2,59	1,58	1,46	0,75

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Nejlépe dopadl rok 2016, kdy by bylo město schopno splatit úvěry za necelý rok. V tomto roce byl nejnižší stav dlouhodobých úvěrů a zároveň vysoké saldo běžného rozpočtu, způsobené zvýšením daňových příjmů. Naopak v roce 2012 by trvalo splacení dluhů ze salda běžného rozpočtu necelé 3 roky.

7.3.6 Ukazatel dluhové služby

Stanovená hranice pro tento ukazatel je 30%. Jakmile obec tuto hranici překročí více než jednou, přidá ji Ministerstvo financí ne seznam obcí a krajů poskytovatelům prostředků ze státního rozpočtu a fondů, aby při projednávání žádostí o dotace přihlédl k této skutečnosti.

Tabulka 29 – Ukazatel dluhové služby v letech 2012-2016 (v tis. Kč)

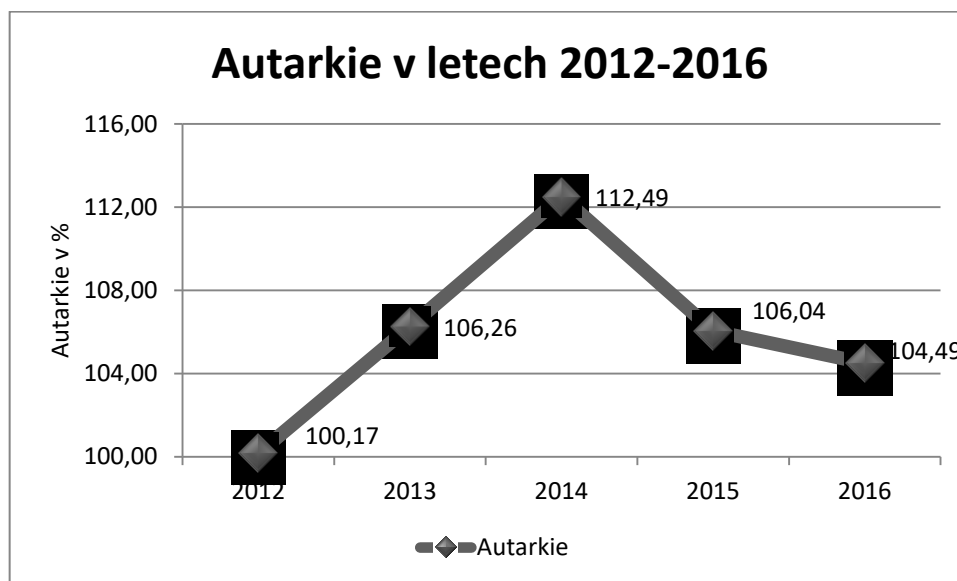
	2012	2013	2014	2015	2016
Daňové příjmy (po konsolidaci)	211 690	232 792	240 292	240 942	253 682
Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	41 487	38 294	45 768	43 373	46 775
Přijaté dotace - finanční vztah	23 398	3 454	-1 720		21 000
Dluhová základna	276 575	274 540	284 340	284 316	321 457
Úroky	1 885	1 128	1 172	1 157	583
Splátky jistin a dluhopisů	94 758	39 959	44 959	51 477	36 615
Splátky leasingu					94
Dluhová služba	96 644	41 087	46 130	52 634	37 292
Ukazatel dluhové služby v %	35 %	15 %	16 %	19 %	12 %

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní úprava

Z tabulky je vidět, že město od roku 2012 (kdy město překročilo hranici) vydalo nižší objem vybraných příjmů. Překročení hranice bylo způsobeno výší uhrazených splátek dlouhodobých přijatých prostředků v daném roce. Ukazatel je ovlivněn revolvingovým úvěrem, který město čerpá. V roce 2017 byl úvěr ukončen.

7.3.7 Ukazatel autarkie

Ukazatel autarkie může být vypočten na bázi příjmů a výdajů nebo na bázi nákladů a výnosů hlavní činnosti a může být pozitivně hodnocen, pokud se rovná 100 %. V případě vysokých hodnot je dobré zvážení využití finančních prostředků v jiné oblasti. Možným řešením je i snížení výnosů pomocí snížení poplatků. Pokud se autarkie pohybuje pod hodnotou 100%, znamená to nedostatečné krytí nákladů hlavní činnosti výnosy hlavní činnosti.

Graf 3 – Autarkie v letech 2012-2016

Zdroj: účetní výkazy města Otrokovice, vlastní zpracování

Ve sledovaných letech dosahuje ukazatel hodnot nad 100%, přičemž v roce 2014 dosáhl 112% a v následujících dvou letech opět klesnul. Hodnoty nad 100% značí, že město je schopno dostatečného krytí nákladů hlavní činnosti výnosy hlavní činnosti, avšak prostředky, o které přesahují výnosy hranici, by mohly být využity jinde. V případě, že by hodnoty poklesly pod 100%, znamenalo by to nedostatečné krytí nákladů.

7.3.8 Další ukazatele

V následující tabulce je **zobrazen podíl pohledávek a závazků na rozpočtu** v posledním zkoumaném roce.

Tabulka 30 – Podíl pohledávek a závazků na rozpočtu za rok 2016 (v tis. Kč)

Podíl pohledávek na rozpočtu	
A - Vymezení pohledávek	15 278 tis. Kč
B - Vymezené rozpočtové příjmy	349 474 tis. Kč
(A/B)*100%	4,37%
Podíl závazků na rozpočtu	
C - Vymezení závazků	17 380 tis. Kč
B - Vymezené rozpočtové příjmy	349 474tis. Kč
(C/B)*100%	4,97%

Zdroj: závěrečný účet města Otrokovice, 2016

Podíl závazků na rozpočtu je vyšší než podíl pohledávek na rozpočtu.

Pro výpočet **podílu zastaveného majetku na celkovém majetku** bylo použito posledního ze zkoumaných let, roku 2016.

Tabulka 31 – Podíl zastaveného majetku v roce 2016

Položka	2016
Vymezení zastaveného majetku	116 219 tis. Kč
Vymezení majetku	2 186 559 tis. Kč
Podíl zastaveného majetku na celkovém majetku	5,32%

Zdroj: závěrečný účet města Otrokovice, 2016

Nesplacené úvěry města v tomto roce činí 45 073 tis. Kč.

8 ÚČETNÍ SPECIFIKA A MAJETEK MĚSTA

Účetnictví města se řídí vyhláškou číslo 410/2009 Sb., pro vybrané účetní jednotky. Dále je účtování upraveno vnitřními směrnicemi. Účetnictví je vedeno v účetním software VERA.

Město nevykazuje vysoké zásoby a účetní jednotka stanovila, že se budou tyto zásoby účtovat způsobem B.

Z důvodu výkonu státní správy v přenesené působnosti rozděluje účetní jednotka příjmy na samostatnou a přenesenou působnost.

Analytické členění je využíváno především u výnosů. Naopak členění nákladů není moc využíváno.

Účetní jednotka tvoří opravné položky ve výši 10% za každých 90 dní po splatnosti u pohledávek definovaných vyhláškou č. 410/2009 Sb., a to vždy k datu roční závěrky.

Co se týče tvorby rezerv, účetní jednotka netvoří žádné rezervy a opravné položky dle zákona o rezervách.

Evidence majetku města spadá pod ekonomický odbor. Pronájem majetku a správa majetku spadá pod odbor majetko-právní. Od roku 2011 město uplatňuje odpisování majetku, což způsobil jednorázové snížení stavu majetku k 1. 1. 2011, a to o 0,226 mld. Kč. Hodnota majetku k 1. 1. 2012 tudíž činila 1,640 mld. Kč.

Majetek je odepisován účetními odpisy. Odpisový plán je stanoven dle přílohy ČÚS 708 s výjimkami některých majetkových položek.

Tabulka 32 – Hodnota majetku města v letech 2012-2016 (v mld. Kč)

Rok (k 31.12.)	Hodnota majetku města k 31.12.
2012	1,714 mld. Kč
2013	1,740 mld. Kč
2014	1,928 mld. Kč
2015	1,800 mld. Kč
2016	1,776 mld. Kč

Zdroj: účetní výkazy, vlastní úprava

V hodnotách jsou zahrnuty odpisy, nově zařazené investice i úbytky majetku vyřazeného prodejem. V roce 2014 vzrostla skokově hodnota majetku díky zařazení Vjezdu do areálu TOMA do evidence majetku.

Město vlastní tyto podniky se 100% účastí k 31.12.2015:

- Městská poliklinika s.r.o.
- Otrokovická Beseda s.r.o.
- Technické služby Otrokovice s.r.o.
- TEHOS spol. s r.o.

Další majetkové účasti města Otrokovice v podnicích s podstatným vlivem jsou:

- Moravská skládková společnost a.s.
- Dopravní společnost Zlín-Otrokovice s.r.o.

Město má v držení také akcie společnosti Vodovody a kanalizace Zlín a.s.

Ve správě města je zařazen také majetek příspěvkových organizací, které jsou uvedeny v základních údajích o městě.

Některý majetek města je pronajímán, jako například budova Otrokovické Besedy a prostory Městské galerie, městské byty i nebytové prostory k podnikání, či některé pozemky (nejen k podnikání).

Město zapůjčilo objekt občanské vybavenosti Charitě Svaté Anežky k provozování Domova pro matky s dětmi v hodnotě 2,361 mil. Kč, mycí stroj Poliklinice Otrokovice s.r.o. nebo např. základním školám vybavení učeben jazyků a PC v hodnotě 5,990 mil. Kč.

8.1 Oceňování a vykazování majetku

Dlouhodobý majetek je oceňován pořizovací cenou včetně nákladů souvisejících s pořízením. Ocenění majetku určeného k prodeji je upraveno interním nařízením, které stanovuje, že reálnou hodnotou je přeceněn majetek v případě, že je známá tržní cena nebo je k dispozici znalecký posudek a rozdíl mezi reálnou a účetní hodnotou je vyšší než 200 tis. Kč.

- pozemky nabyté směnou jsou oceňovány reprodukční pořizovací cenou na základě znaleckého posudku;
- majetek bezúplatně nabytý státem je oceněn v cenách dle evidence převodce;
- cenné papíry a majetkové účasti s rozhodujícím a podstatným vlivem jsou oceňovány pořizovací cenou;
- akcie jsou oceňovány v nominální hodnotě;
- úroky z dlouhodobých úvěrů jsou vykazovány jako provozní náklady.

V rozvaze je vykazován dlouhodobý nehmotný majetek především jako software, drobný DNM a ostatní DNM.

Dlouhodobý hmotný majetek je vykazován v podobě pozemků, kulturních předmětů, staveb, samostatných hmotných movitých věcech a souborech hmotných věcí, drobný DHM, ostatní DHM, nedokončený DHM a poskytnuté zálohy na DHM.

Dlouhodobý finanční majetek představují majetkové účasti v osobách s rozhodujícím a s podstatným vlivem, ostatní DFM a poskytnuté zálohy na DFM.

Evidence dlouhodobého drobného majetku dle vnitřní směrnice:

- Drobný hmotný majetek od 500,- Kč do 3 000,- Kč je evidován na podrozvahovém účtu 902 položka 0011
- Drobný nehmotný majetek do 7 000,- Kč je účtován podrozvahově na účtu 901 položka 0011
- Drobný dlouhodobý hmotný majetek od 3 000,- Kč do 40 000,- Kč je evidován na účtu 028
- Drobný dlouhodobý nehmotný majetek od 7 000,- Kč do 60 000,- Kč je evidován na účtu 018

Evidence dlouhodobého majetku dle vnitřní směrnice:

- Dlouhodobý hmotný majetek nad 40 000,- Kč je evidován na účtu 022
- Dlouhodobý nehmotný majetek nad 60 000,- Kč je evidován na účtech 013 a 019

Při prodeji majetku (bytů, nebytových prostor a pozemků) je využívána obálková metoda, což znamená, že je stanovena minimální hodnota, za kterou se může majetek prodat a zájemci pak obálkovou formou nabízejí jimi uváženou částku, za kterou by majetek chtěli odkoupit. Nevýhodou této metody je oceňování majetku určeného k prodeji, jelikož předem není známa cena, za kterou se majetek prodá. V momentě, kdy zastupitelstvo po otevření obálek vybere nejvyšší nabídku a schválí ji, je teprve prodej oceněn touto hodnotou.

9 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ

Město Otrokovice hospodaří ve sledovaných letech 2012-2016 s přebytkovým rozpočtem. Příjmy města jsou tvořeny příjmy daňovými, nedaňovými, kapitálovými a přijatými transfery. Největším příjmem města jsou daňové příjmy, především pak daň z příjmů právnických a fyzických osob a DPH. V posledních letech tyto příjmy neustále rostou, což je pro město výhodné a je to jedním z důvodů, proč má město přebytkový rozpočet. Místní poplatky, které město vybírá v rámci samosprávy, jsou sice mnohem nižší než daňové příjmy, ale jsou důležitou složkou příjmů a postačují k financování některých výdajů. Co se týče navyšování místních poplatků, toto by nebylo vhodným řešením pro zvýšení příjmů města. Již v současné době, kdy se například za poplatek z odpadu platí 480,- ročně, poukazují lidé na výši tohoto poplatku a srovnávají s okolními městy. Co se týče nedaňových příjmů, velkou část tvoří příjmy z pronájmu majetku města. Některé pronajaté prostory jsou pronajímány s příspěvkem jiné za běžný tržní nájem. Město také poskytuje sociální byty, které jsou lidem v tíživé životní situaci pronajímány za snížené nájemné. Kapitálové příjmy města představují malý podíl na celkových příjmech, v průměru se jedná o méně než procento na celkových příjmech. Do těchto příjmů spadá především prodej dlouhodobého majetku (zejména prodej městských bytů, nebytových prostor a pozemků). Poslední položkou příjmů jsou přijaté transfery. Město poměrně hodně využívá dostupné dotace na nejrůznější projekty, investiční výstavbu nebo třeba dotace na zaměstnance v rámci projektů. Ve sledovaných letech byla například přijímána dotace spojená s projektem úřadu práce Odborné praxe pro mladé do 30 let, která spočívala v zaměstnání vybraných uchazečů z evidence úřadu práce na jeden rok, aby získali potřebnou praxi a nové zkušenosti. Na platy těchto zaměstnanců dostávalo město dotaci. S tímto projektem mám osobní zkušenost a musím konstatovat, že jak pro město, tak pro osoby účastníci se tohoto projektu je taková možnost přínosem. Další dotace byly přijaty například na investiční výstavbu, konkrétně Vjezd do areálu TOMA, díky kterému se uvnitř města odlehčila kamionová doprava do průmyslového areálu. V roce 2016 byl plánován projekt rekonstrukce sportovní haly, na nějž měla být také přijata dotace. Tato investiční akce byla posunuta a započala v roce 2017. Díky dotacím může město financovat projekty, které by z vlastních prostředků financovat nemohla. Město přijímá investiční i neinvestiční transfery z různých zdrojů. V roce 2012 – 2015 postupně narůstal objem přijatých dotací, v roce 2016 došlo ke snížení přijatých dotací, v důsledku zpoždění ve zpracování podmínek poskytování dotací z EU na další období. V důsledku tohoto

výpadku byl více rozpracován plán investic včetně budoucích předpokládaných dotací na roky 2017-2023. Město pravidelně sleduje nové dotační programy a případně žádá o poskytnutí dotace. Otázkou je, jestli jsou všechny žádané dotace nezbytné. Zpočátku se některé dotace jeví jako velmi výhodné, ale ve výsledku se zjistí, že i s přijatou dotací nebyl projekt natolik úspěšný či potřebný a pro město nebyl výhodný.

Co se týče výdajů města, největší položkou jsou běžné výdaje, zastoupené v největší míře neinvestičními nákupy a výdaji na platy zaměstnanců. V rámci snižování provozních nákladů byl zaveden centrální nákup elektrické energie, nákup kancelářských potřeb nebo telekomunikačních služeb. Další snižování provozních výdajů je velmi omezené, protože již nyní se město snaží zajistit nejvýhodnějšího dodavatele energií či poskytovatele telekomunikačních služeb. Výdaje na platy mají rostoucí charakter. V roce 2012 proběhlo i zhodnocení zaměstnanosti na Městském úřadě, aby se předešlo přebytečnému počtu zaměstnanců. Počet zaměstnanců se nejeví jako přebytečný. Na některých odborech se například volné místo po odchodu zaměstnankyně na mateřskou dovolenou nebo při odchodu do důchodu neobsadilo novým zaměstnancem, nýbrž práce byla rozdělena mezi ostatní zaměstnance odboru. Významnou roli hrály v předchozích letech i příspěvky na zaměstnance z Úřadu práce v rámci dotovaného projektu. Kapitálové výdaje tvoří především investiční nákupy. Podíl investic na celkových výdajích dosáhl v roce 2015 26%, zato v roce 2016 je nejnižší ze sledovaných let díky nejasnostem v poskytování investičních dotací. Podíl investic, oprav a udržování na celkových výdajích vypovídá lépe o péči města o majetek. V roce 2016 opět došlo ke snížení. Součástí investičních výdajů bylo například zateplení Domu dětí a mládeže Sluníčko, rekonstrukce šaten ZŠ TGM, rekonstrukce kuchyně v mateřské škole a další.

Město netvoří rezervy ani rezervní fond. Přebytky svého hospodaření využívá především k dřívějšímu splacení svých úvěrů. Nebylo by od věci zvážit tvorbu rezervy, která by v budoucnu pokryla případný výpadek běžných příjmů.

Díky ukazatelům finanční analýzy bylo zjištěno, že město je v průměru z více než 90% finančně soběstačné. Podíl cizího kapitálu na vlastním kapitálu je menší než jedna, tudíž je převaha vlastního kapitálu a zadluženost není vysoká. Toto je důležitým ukazatelem pro banku. Město by tedy nemělo mít problém získat další úvěr. Ve sledovaných letech mělo město sjednáno dva investiční a jeden revolvingový úvěr, přičemž revolving byl začátkem roku 2017 splacen.

Ukazatel dluhové služby, který by neměl překročit hranici 30%, byl překročen v roce 2012. Překročení hranice bylo způsobeno velkou úhradou splátek dlouhodobých úvěrů. Jelikož město čerpá revolvingový úvěr, je tento ukazatel ovlivněn splácením tohoto úvěru. V ostatních sledovaných letech se ukazatel dluhové služby držel v nižších hodnotách. Město vede v patrnosti ovlivňování výše ukazatele nadměrnými splátkami a dohlíží na to, aby nedošlo k opětovnému překročení ukazatele. Pokud by se tak stalo vícekrát, mohlo by to způsobit potíže s čerpáním dotací.

Likvidita města byla nejvíce ovlivněna v roce 2014, z důvodu investiční výstavby a vysokému nárůstu krátkodobých závazků. Běžná likvidita města se pohybovala pod hranicí hodnoty 1,5 ve všech letech. Pro municipality je však doporučeno pohybovat se nad hodnotou 1 a to město ve všech letech, vyjma roku 2014, splňuje. V daném roce nebyla překročena druhá podmínka (podíl cizích zdrojů na aktivech 25%, tudíž město nemuselo dokladovat neuspokojivý stav). Jelikož město nevykazuje vysoké zásoby, jsou hodnoty téměř stejné jako u běžné likvidity a kromě roku 2014 splňuje doporučené hodnoty. Peněžní likvidita byla vyšší než doporučené hodnoty, což je u municipálních jednotek normální stav.

Obrat kapitálu města značí, že majetek nevynáší velký podíl výnosů. Z jedné koruny majetku nebylo dosaženo ani celé koruny výnosů. Zvýšení ukazatele by mohlo být dosaženo prodejem majetku. Objem stálého majetku by se ve výnosech obrátil přibližně za 5 let.

Co se týče pohledávek města, jsou uhrazovány v dřívějším intervalu, než jsou splatné závazky města. Toto je pro město výhodné, jelikož má vždy potřebné prostředky ke splacení svých závazků.

Saldo běžného rozpočtu má rostoucí charakter, a pokud by bylo využito ke splacení dluhu, bylo by například v roce 2016 schopno město splatit veškeré své dluhy za méně než jeden rok. Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu se od roku 2012 snižuje.

Město je schopno dostatečného krytí nákladů hlavní činnosti z výnosů z hlavní činnosti a vyšší hodnoty ukazatele autarkie signalizují, že by výnosy mohly být využity k financování různých potřeb.

Hospodaření města bych hodnotila kladně. V současnosti a zřejmě ani v blízké budoucnosti nehrozí vysoké zadlužení města. Celkově se dá konstatovat, že město hospodaří na dobré úrovni a výkyvy v hospodaření způsobují pouze opravdu velké

investiční akce, po jejichž realizaci se opět vše vrací do zajetých kolejí. Ani tyto výkyvy nemají významný vliv na výborný chod města.

9.1 Doporučení

Z analýzy vyplývá, že město sestavuje svůj rozpočet dobře a dochází tak k přebytkům salda běžného rozpočtu. Toto je vítáno, vzhledem k faktu, že cílem obcí není dosahování zisku. Kroky zastupitelstva k rozvoji města jsou dle mého názoru dobré a je vidět, že se snaží svým občanům poskytovat kvalitní služby a zlepšovat a zvelebovat území města. Město investuje do všech oblastí, jak do cestovního ruchu, školství a kultury, dopravy, sportu, tak i do oblasti sociální.

Možností, jak zvýšit přebytek rozpočtu města jsou dvojí. Mohou být zvýšeny příjmy nebo sníženy výdaje. Zvyšování příjmů formou sdílených daní je velmi omezené, bylo by tedy zapotřebí například zvýšit místní poplatky nebo výnosy z pronájmu majetku. Navýšení místních poplatků nevidím jako dobré řešení, jelikož z pohledu občanů by se projevila nespokojenost. Již nyní je poukazováno na vysokou výši poplatků z odpadu, který činí 480,- Kč na osobu. Možnost zvýšit příjmy města navýšením výnosů z pronájmu se jeví jako řešení, otázkou je, zda by nájemci i po zvýšení nájemného setrvali. Co se týče prodeje majetku, řekla bych, že lepší je zkusit majetek pronajímat a mít pravidelný příjem, než prodat a jednorázově získat peněžní prostředky (záleží však na druhu prodávaného majetku).

Lepší cestou je tedy stabilizace či snížení provozních výdajů. Již v minulosti byly postoupeny kroky ke snižování provozních výdajů a to zavedením centrálního nákupu. Město by se tedy mělo nadále snažit aktivně vyhledávat nejvýhodnější dodavatele a poskytovatele služeb a sledovat ceny.

Město využívá často různé dotace. Zde bych navrhovala zaměřit se více na posuzování výhodnosti plánovaných projektů, protože to že je na projekt možnost získat dotaci neznamena, že nutně musí být pro město investice výhodná. Dobré by tedy bylo plánovat především takové investice, které nevyžadují velké provozní náklady a budou vytvářet nové zdroje příjmů.

Také by bylo výhodné větší zaměření na podnikatelskou sféru ve městě. Když bude město poskytovat dobré podmínky pro podnikání, přitáhne to na území města více podnikatelů a poplynou další příjmy do rozpočtu města. Příkladem mohou být zlepšené podmínky

nájmu městských nebytových prostor po nějakou dobu podnikání. Přilákání podnikatelů zajistí nová pracovní místa, ale také další daňové příjmy pro město. Nová nabídka obchodů či poskytovaných služeb bude zajímavá i pro občany města.

Město Otrokovice také provozuje Městskou knihovnu, která je v současné době umístěna v budově úřadu. Navrhovala bych městu, aby zahrnuje do plánu přemístění této knihovny do větších prostor. Knihovna má v evidenci mnoho čtenářů a snaží se neustále obnovovat a doplňovat nové tituly, které by tyto čtenáře zaujaly. Již nyní má však knihovna problémy s ukládáním knih, prostor je malý a nemůže tak být ani docíleno potřebného rozčlenění a umístění knih. V prostorách knihovny jsou také pořádány akce pro děti základních a mateřských škol a přesunem knihovny do větších prostor by bylo možno tyto akce rozšířit.

Navrhovala bych také zainvestovat do hřiště pro mateřskou školu, která je součástí ZŠ Trávníky. Tato školka nemá vlastní hřiště a využívá hřiště druhé mateřské školy a dopravní hřiště kousek za školou. Bylo by tedy dobré investovat například do rekonstrukce hřiště sousedící mateřské školy a uzpůsobit jej tak, aby bylo dostatečně velké pro využití oběma mateřskými školami.

Změna umístění prostor knihovny ani rekonstrukce hřiště pro mateřskou školu sice nepovedou ke zvýšení přebytku rozpočtu města, ale dojde ke zkvalitnění poskytovaných služeb.

Dalším doporučením je vytvoření rozpočtové rezervy. Přebytky rozpočtu by mohly být využity k vytvoření finanční rezervy pro případy výpadku některých příjmů. V případě mimořádných situací by tak město mělo alespoň nějaké dodatečné úspory. Pokud by nebylo možné prosadit vytvoření rezervy, bylo by vhodné alespoň zvážit vložení části prostředků výsledného salda na termínovaný účet po kratší dobu, například čtvrtletí a samozřejmě v době, zrovna kdy nejsou plánovány investiční akce. Nebylo by možno ukládat prostředky na dlouhou dobu, jelikož město potřebuje k těmto prostředkům přístup.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce je zaměřena na hospodaření obce. Přestože by se mohlo zdát, že hospodaření obcí a podniků je stejné, není tomu tak. Obce vyžadují trochu odlišný způsob pohledu a využití jiných ukazatelů, vzhledem k faktu, že nejsou primárně založeny za účelem zisku.

Cílem práce bylo analyzovat rozpočtové hospodaření města Otrokovice. Výsledkem byla analýza příjmové a výdajové strany rozpočtu a vyhodnocení zjišťovaných ukazatelů hospodaření.

V teoretické části práce byla zpracována literární rešerše s pomocí děl souvisejících s hospodařením municipalit a účetnictvím obcí a územních samosprávných celků. Byly objasněny pojmy související s obecní problematikou, včetně vymezení z hlediska české legislativy. V této části byly teoreticky představeny vybrané ukazatele hospodaření a metody používaných analýz a charakterizovány jednotlivé položky rozpočtu. Formou ukázkových příkladů byly zaúčtovány vybrané příjmy a výdaje obcí. Okrajově byl charakterizován také majetek obcí, jelikož často hraje roli v příjmech, ať už formou pronájmu či prodeje majetku, který je ve vlastnictví obce. Investiční akce obcí (např. výstavba objektů) se projeví nejen pohybem na straně výdajů či příjmů, ale také nárůstem stálých aktiv - dlouhodobého majetku obce.

V praktické části byly aplikovány teoretické poznatky a byla provedena analýza příjmů a výdajů za použití poměrových, absolutních a dalších ukazatelů. Byla provedena horizontální analýza aktiv, která ilustrovala meziroční změny v pohybech aktiv, jak stálých tak oběžných. Běžná likvidita se pohybuje pod doporučenou hranicí, avšak z hlediska doporučení Ministerstva financí splňuje hodnoty nad hodnotou 1. Město je schopno dobře splácet své závazky. Co se týče zadluženosti, město je převážně finančně nezávislé a zadluženost se pohybuje okolo 10%. Výjimkou ve sledovaných letech byl rok 2014, kdy došlo k velké investiční výstavbě. Ve zkoumaných letech dosahuje saldo rozpočtu kladných hodnot a přebytky jsou rok od roku vyšší. Ukazatel výše dluhu k saldu běžného rozpočtu ukázal, že při využití běžného salda ke splacení dlouhodobých závazků, by město splatilo v roce 2016 dluh během necelého roku. Podíl cizích zdrojů financování dosahuje rozumných hodnot a v roce 2015 se hodně snížil, což je pozitivem. Ukazatel autarkie se pohybuje nad hodnotou 100%, tudíž výnosy města by mohly být využity k financování různých aktivit. Město je schopno plánovat a následně realizovat investiční akce.

Využívání přijatých transferů se v prvních čtyřech letech zvyšovalo, v roce 2016 pak došlo k výpadku některých přijatých transferů z důvodu nejakostní v poskytování investičních dotací z EU.

Drobné výkyvy v některých ukazatelích zaznamenané v roce 2014, v důsledku velké investiční akce, se v následujícím roce srovnaly. Hospodaření města se jeví jako dobré, včetně správného sestavování a plánování rozpočtu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. Vyd. Praha: C. H. Beck, 206 s. ISBN 80-7179-778-2
- MÁČE, Miroslav, 2006. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. Praha: Grada, 155 s. ISBN 80-247-1558-9
- MÁČE, Miroslav, 2012. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada, 632 s. ISBN 978-80-247-3637-2
- NAHODIL, František a kolektiv, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.
- OECD, 2016. *OECD Economic Surveys: Czech Republic 2016*. Paris: OECD. ISBN 9789264257238.
- OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4
- PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ, 2008. *Podnikové finance: studijní pomůcka pro distanční studium*. 4. Vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 293 s. ISBN 978-80-731-8732-3.
- PEKOVÁ, Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. Vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
- POSPÍŠIL, Richard, 2013. *Veřejná ekonomika – Současnost a perspektiva*. 1. Vyd. Praha: Professional Publishing, 195 s. ISBN 978-80-7431-112-3
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0

ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER, 2010. Public finance. 9th ed. New York: McGraw-Hill Education, 595 s. ISBN 978-007-126788-5

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 179 s. ISBN 978-80-7478-968-0.

VOJTKOVÁ, Aneta. *Zhodnocení hospodaření obce Vyškov*. Brno, 2013. Bakalářská práce. Mendelova univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta. Vedoucí práce Lucie Bartůňková. Dostupné z: <http://is.mendelu.cz/lide/clovek.pl?id=33070;%20zalozka=7;studium=50309;zp=40695;lang=cz>

ŽEHROVÁ, Jana a Daniela, PFEIFEROVÁ. *Finance municipalit*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2016. ISBN 978-80-213-2024-6

Legislativa

ČESKO, 1990. Zákon č. 565/1990 ze dne 13. prosince 1990, České národní rady o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. 1990. Částka 92. Stránky 2106 -2109. [cit. 2016-10-12]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/>

ČESKO, 2000. Zákon č. 128 ze dne 12. Dubna 2000, o obcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. 2000. Částka 38. Stránky 1737-1764. [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/>

ČESKO, 2002. Vyhláška MF ČR č. 323 ze dne 2. července 2002, o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [online] 2002. Částka 118. Stránky 6909-6966. [cit. 2017-01-09]. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/>

ČESKO, 2004. Zákon č. 420 ze dne 10. června 2004, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. 2004. Částka 138. Stránky 8078-8086. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/>.

Internetové zdroje

ČSÚ. ©2016. *Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích – k. 1.1.2016*. [online] Zlín. [cit.2016-12-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>

Město Otrokovice, 2016. *Městský úřad Otrokovice: Základní informace*. [online]. Otrokovice, 2016. [cit. 2016-30-11]. Dostupné z: <http://www.otrokovice.cz/>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A	Aktiva
BO	Běžné období
CP	Cenné papíry
CZ	Cizí zdroje
ČR	Česká republika
DČ	Doplňková činnost
DDM	Dům dětí a mládeže
DM	Dlouhodobý majetek
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HČ	Hlavní činnost
IZS	Integrovaný záchranný systém
KFM	Krátkodobý finanční majetek
MD	Má dáti
MFČR	Ministerstvo financí české republiky
MHD	Městská hromadná doprava
MŠ	Mateřská škola
N	Náklady
NO	Nezisková organizace
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OS	Organizační složka

PO	Právnícká osoba
PP	Peněžní prostředky
SIMU	Soustava informujících a monitorujících ukazatelů
TIC	Turistické informační centrum
ÚJ	Účetní jednotka
ÚSC	Územní samosprávný celek
V	Výnosy
ZMO	Zastupitelstvo města Otrokovice
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZŠ	Základní škola

SEZNAM GRAFŮ A OBRÁZKŮ

<i>Graf 1 – Přijaté transfery v letech 2012-2016 (v tis. Kč)</i>	<i>51</i>
<i>Graf 2 - Podíl výdajů dle odvětví v roce 2016</i>	<i>55</i>
<i>Graf 3 – Autarkie v letech 2012-2016</i>	<i>66</i>
<i>Obrázek 1 – Organizační struktura</i>	<i>43</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 – Rozloha obcí OECD</i>	13
<i>Tabulka 2 – Schéma běžného rozpočtu</i>	21
<i>Tabulka 3 – Schéma kapitálového rozpočtu</i>	22
<i>Tabulka 4 – Účtování běžných příjmů z provozní činnosti</i>	36
<i>Tabulka 5 - Běžné výdaje z provozní činnosti</i>	38
<i>Tabulka 6 - Počet obyvatel</i>	42
<i>Tabulka 7 – Skutečné příjmy a výdaje (v tis. Kč).....</i>	46
<i>Tabulka 8 – Úpravy příjmů (v tis. Kč)</i>	46
<i>Tabulka 9 – Úpravy výdajů (v tis. Kč)</i>	47
<i>Tabulka 10 – Saldo rozpočtu (v tis. Kč).....</i>	47
<i>Tabulka 11 – Kategorie příjmů.....</i>	48
<i>Tabulka 12 – Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech</i>	49
<i>Tabulka 13 – Výše přijatých transferů v letech 2012-2016 (v tis. Kč)</i>	50
<i>Tabulka 14 – Kategorie výdajů.....</i>	52
<i>Tabulka 15 – Vertikální analýza výdajů (v tis. Kč).....</i>	52
<i>Tabulka 16 – Výše běžných výdajů v letech 2012-2016 (v tis. Kč).....</i>	53
<i>Tabulka 17 – Výše kapitálových výdajů v letech 2012-2016 (v tis. Kč)</i>	53
<i>Tabulka 18 – Podíl investic na celkových výdajích</i>	54
<i>Tabulka 19 – Financování 2012-2016 (v tis. Kč)</i>	57
<i>Tabulka 20 – Horizontální analýza aktiv v letech 2012-2016</i>	58
<i>Tabulka 21 - Horizontální analýza pasiv v letech 2012-2016</i>	59
<i>Tabulka 22 - Ukazatele zadluženosti v letech 2012-2016.....</i>	60
<i>Tabulka 23 – Snižování úvěrů (v mil. Kč).....</i>	61
<i>Tabulka 24 – Přijaté úvěry a nesplacený zůstatek (v mil. Kč).....</i>	61
<i>Tabulka 25 – Likvidita v letech 2012-2016</i>	63
<i>Tabulka 26 – Ukazatele aktivity v letech 2012 - 2016.....</i>	64
<i>Tabulka 27 – Podíl cizích zdrojů na aktivech (v tis. Kč)</i>	64
<i>Tabulka 28 – Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu v letech 2012-2016 (v tis. Kč).....</i>	65
<i>Tabulka 29 – Ukazatel dluhové služby v letech 2012-2016 (v tis. Kč)</i>	65
<i>Tabulka 30 – Podíl pohledávek a závazků na rozpočtu za rok 2016 (v tis. Kč)</i>	67
<i>Tabulka 31 – Podíl zastaveného majetku v roce 2016.....</i>	67
<i>Tabulka 32 – Hodnota majetku města v letech 2012-2016 (v mld. Kč).....</i>	68